

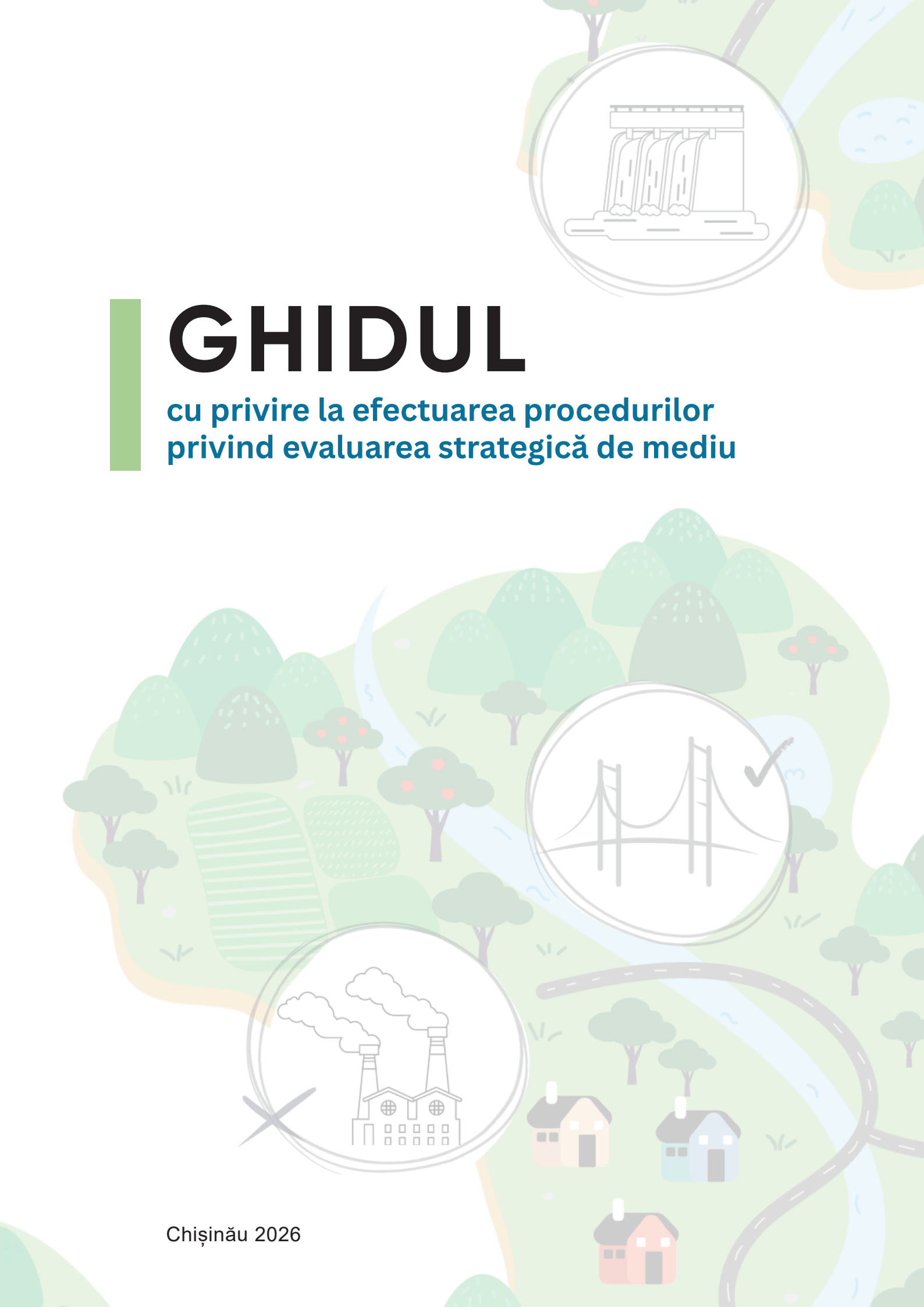
MINISTERUL MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

GHIDUL

cu privire la efectuarea procedurilor
privind evaluarea strategică de mediu

Acest ghid a fost elaborat și tipărit cu suportul proiectului „O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile”, finanțat de Suedia și implementat de către AO EcoContact.

GHIDUL

cu privire la efectuarea procedurilor
privind evaluarea strategică de mediu

GHID cu privire la efectuarea procedurilor privind evaluarea strategică de mediu
ediție actualizată în baza modificărilor la Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

Prezentul Ghid a fost elaborat în cadrul proiectului „*O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile în Republica Moldova*”, implementat de AO EcoContact cu suportul financiar al Suediei, în strânsă colaborare cu Ministerul Mediului și cu contribuția experților naționali.

Elaborare

- Irina Punga, lideră program de drept, AO EcoContact
- Natalia Guranda, expertă de mediu, AO EcoContact

Revizuire și completare

- Mariana Petreanu, Consultantă principală, Direcția politici de prevenire a poluării, Ministerul Mediului
- Carolina Eremei, Consultantă principală, Direcția politici de prevenire a poluării, Ministerul Mediului

Contribuții metodologice

- Maria Nagornîi (*in memoriam*) ex-șefă a Direcției Politici de Prevenire a Poluării, Ministerul Mediului

Tipar: Bons Offices

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor privind evaluarea strategică de mediu / Ministerul Mediului al Republicii Moldova, AO EcoContact ; elaborare: Irina Punga, Natalia Guranda. – Chișinău : [S. n.], 2026 (Bons Offices). – 83 p. : fig., tab. color. Cu suportul financiar al Suediei. – [100] ex.

ISBN 978-5-36241-810-6.

Text : nemediat.

502/504:351.777

G 49

În memoria Mariei Nagornîi

Acest ghid este dedicat memoriei doamnei Maria Nagornîi, profesionistă de excepție și promotoare dedicată a politicilor de protecție a mediului din Republica Moldova.

Prin experiența, expertiza și angajamentul său profesional, doamna Maria Nagornîi a contribuit semnificativ la dezvoltarea cadrului normativ și metodologic al evaluării de mediu (EIM/ESM/EB), având un rol important în consolidarea sistemului național de protecție a mediului și în promovarea principiilor dezvoltării durabile.

Contribuțiile sale metodologice la elaborarea prezentului ghid, precum și dedicarea de care a dat dovadă de-a lungul activității sale în cadrul Ministerului Mediului, vor rămâne o sursă de inspirație și un reper pentru toți specialiștii implicați în domeniul evaluării de mediu.

Memoria și moștenirea sa profesională vor continua să se regăsească în fiecare pas făcut pentru protejarea mediului și dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova.

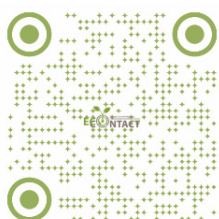
Prezentul Ghid, aprobat prin Ordinul ministrului mediului nr. 211 din 30 decembrie 2025, are ca obiect asigurarea aplicării uniforme și eficiente a prevederilor Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, prin oferirea de orientări metodologice și practice referitoare la inițierea, organizarea, desfășurarea și finalizarea procedurilor de evaluare strategică de mediu pentru documentele de politici și planificare.

Ghidul stabilește cadrul metodologic pentru determinarea necesității efectuării evaluării strategice de mediu, elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu, organizarea procesului de informare și participare a publicului, desfășurarea consultărilor cu autoritățile publice competente și cu statele potențial afectate în context transfrontalier, integrarea aspectelor de mediu și a rezultatelor evaluării biodiversității în procesul de elaborare a documentelor de politici și planificare, analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, aprobarea documentelor supuse procedurii, precum și monitorizarea efectelor asupra mediului generate de implementarea acestora.

Ghidul se adresează unui spectru larg de **părți interesate**, incluzând:

- ▶ Agenției de Mediu, în calitate de autoritate competentă responsabilă de coordonarea și desfășurarea procedurilor de evaluare strategică de mediu;
- ▶ Autorităților publice centrale și locale care inițiază, elaborează, promovează sau aprobă documente de politici și planificare supuse procedurii de evaluare strategică de mediu;
- ▶ Autorităților publice care, în virtutea atribuțiilor și competențelor lor în domeniul protecției mediului, sănătății, patrimoniului cultural, utilizării resurselor naturale, amenajării teritoriului și dezvoltării regionale, participă la procesul de consultare și emitere a avizelor relevante;
- ▶ Experților și echipelor de experți implicați în elaborarea rapoartelor privind evaluarea strategică de mediu și evaluarea biodiversității;
- ▶ Membrilor Comisiei de experți pentru evaluarea strategică de mediu, responsabili de examinarea și analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu și a documentației aferente procedurii, care funcționează în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de experți pentru evaluarea strategică de mediu, aprobat de Ministerul Mediului;
- ▶ Instituțiilor de învățământ, organizațiilor necomerciale, mediului academic și altor entități interesate de promovarea dezvoltării durabile și a principiilor bune guvernări de mediu;
- ▶ Publicului interesat, în vederea asigurării accesului la informația de mediu, participării efective la procesul decizional și exercitării dreptului de acces la justiție în probleme de mediu.

Centrul de Consultanță și Informații de Mediu Aarhus

Asociația Obștească EcoContact

www.ecocontact.md

office@ecocontact.md

tel: +373 22 99 61 62

Cuprins

CAPITOLUL I. Dispoziții generale.....	6
Secțiunea 1. Cadrul legal și instituțional.....	6
Secțiunea a 2-a. Principalele deosebiri dintre evaluarea strategică de mediu și evaluarea impactului asupra mediului	8
Secțiunea a 3-a. Competențe și responsabilități pentru efectuarea evaluării strategice de mediu	9
CAPITOLUL II. Domeniul de aplicare a evaluării strategice de mediu.....	11
CAPITOLUL III. Determinarea necesității evaluării strategice de mediu	13
CAPITOLUL IV. Raportul privind evaluarea strategică de mediu și consultările publice	17
Secțiunea 1. Determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.....	17
Secțiunea a 2-a. Elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu	18
Secțiunea a 3-a. Informarea și participarea publicului la evaluarea strategică de mediu	21
Secțiunea a 4-a. Analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu și integrării considerațiilor de mediu în proiectul documentului de politici și planificare	22
CAPITOLUL V. Evaluarea biodiversității	25
Secțiunea 1. Dispoziții generale	25
Secțiunea a 2-a. Determinarea necesității desfășurării evaluării biodiversității.....	26
Secțiunea a 3-a. Determinarea domeniului de aplicare a studiului evaluării biodiversității.....	28
Secțiunea a 4-a. Procedura de pregătire, realizare și prezentare a studiului de evaluare al biodiversității.....	29
Subsecțiunea 1. Etapele și regulile fundamentale ale evaluării biodiversității	29
Subsecțiunea a 2-a. Identificarea efectelor cumulative și cercetările în teren	32
Subsecțiunea a 3-a. Evaluarea semnificației efectelor documentului de politici și planificare	34
Subsecțiunea a 4-a. Concluzia evaluării semnificației efectelor documentului de politici și planificare asupra siturilor Emerald potențial afectate.....	38
Secțiunea a 5-a. Soluțiile alternative	39
Secțiunea a 6-a. Măsurile compensatorii.....	40
Secțiunea a 6-a. Concluzia evaluării biodiversității.....	41
CAPITOLUL VI. Procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier	42
Secțiunea 1. Aspecte generale privind evaluarea strategică de mediu în context transfrontalier.....	42
Secțiunea a 2-a. Procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte de origine	42
Secțiunea a 3-a. Procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte afectată.....	44
CAPITOLUL VII. Dispoziții generale cu privire la acordurile internaționale	45
CAPITOLUL VIII. Avizul de mediu.....	46
CAPITOLUL IX. Aprobarea documentului de politici și planificare	47
CAPITOLUL X. Monitorizarea documentelor de politici și planificare	48
CAPITOLUL XI. Răspunderea și contestarea deciziilor	49

Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor privind evaluarea strategică de mediu

CAPITOLUL I.

Dispoziții generale

Secțiunea 1. Cadrul legal și instituțional

1. Prezentul Ghid este elaborat în baza art. 20 alin. (2) al Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109-118, art.155) (*în continuare* - Legea nr. 11/2017), precum și cu evidența ultimelor modificări la această lege introduse prin Legea nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative și Legea nr. 203/2024 cu privire la modificarea unor acte normative.
2. Ghidul este destinat autorităților administrației publice centrale și locale (inițiator) care elaborează documente de politici și planificare și efectuează evaluarea strategică de mediu pentru aceste documente, autorităților pentru protecția mediului (Ministerul Mediului, Agenția de Mediu) cu atribuții în procesul evaluării strategice de mediu (ESM - *în continuare*), elaboratorilor raportului privind evaluarea strategică de mediu, membrilor Comisiei de experți pentru analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, precum și publicului interesat de procedura evaluării strategice de mediu.
3. Ghidul stabilește domeniul de aplicare a evaluării strategice de mediu, determinarea necesității de efectuare a evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă), elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu, informarea și participarea publicului în procedura de evaluare strategică de mediu, consultările în context transfrontalier, evaluarea biodiversității, analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, dispoziții generale cu privire la acordurile internaționale, aprobarea, precum și monitorizarea implementării documentelor de politici și planificare în materie de evaluare strategică de mediu, răspunderea și contestarea deciziilor.
4. Obiectul evaluării strategice de mediu sunt proiectele de documente de politici și planificare, elaborate la nivel național și local, care pot avea efecte semnificative asupra mediului și sănătății populației în Republica Moldova sau în afara hotarelor ei.
5. Efectuarea sistematică a evaluării strategice de mediu pentru documentele de politici și planificare contribuie la asigurarea unui nivel înalt de protecție a mediului, la prevenirea sau diminuarea efectelor negative ale unor documente de politici și planificare asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, contribuind astfel la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

6. Efectuarea procedurii privind evaluarea strategică de mediu pentru documentele de politici și planificare asigură:
- 1) integrarea obiectivelor de mediu și de dezvoltare durabilă în procesul de elaborare și adoptare al acestora;
 - 2) colectarea și analiza informației, inclusiv opiniile persoanelor interesate pentru luarea unei decizii justificate;
 - 3) evaluarea posibilelor efecte semnificative asupra mediului și sănătății populației ca urmare a obiectivelor strategice și a acțiunilor propuse în proiectul documentului de politici și planificare;
 - 4) stabilirea condițiilor de implementare justificată a deciziilor strategice, din punct de vedere al protecției mediului.
7. Obiectivele de mediu sunt stabilite în documentele de politici publice în domeniul mediului, iar obiectivele de dezvoltare durabilă a Republicii Moldova - în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.
8. Cadrul normativ necesar în aplicarea procedurii privind evaluarea strategică de mediu este:
- 1) Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, cu modificările ulterioare;
 - 2) Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, cu modificările ulterioare;
 - 3) Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137) cu modificările ulterioare;
 - 4) Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90-93 art. 395), cu modificările ulterioare;
 - 5) Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 70-73, art. 314) cu modificările ulterioare;
 - 6) Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 215-217, art. 798) cu modificările ulterioare;
 - 7) Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2023, nr. 414-417, art. 716) cu modificările ulterioare;
 - 8) Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109-118, art. 155) cu modificările ulterioare;
 - 9) Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7-17, art. 34) cu modificările ulterioare;
 - 10) Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434 /2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 41-44 art. 61) cu modificările ulterioare;
 - 11) Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice (Publicat: 16.05.2024 în Monitorul Oficial art. nr. 209-212);
 - 12) Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.265-276, art.1050);
 - 13) Hotărârea Guvernului nr. 1467/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informația de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 60-66, art.132);
 - 14) Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică (Monitorul

Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.153-158, art. 509;

- 15) Convenția cu privire la evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo), semnată la Espoo, Finlanda la 25 februarie 1991, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1546/1993 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1993, nr. 006);
- 16) Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus, Danemarca, la 25 iunie 1998, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 346/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 039);
- 17) Protocolul privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, semnat la Kiev (Ucraina) la 21 mai 2003, ratificat prin Legea nr.156/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 336-346, art. 561).

Secțiunea a 2-a. Principalele deosebiri dintre evaluarea strategică de mediu și evaluarea impactului asupra mediului

9. Evaluarea impactului asupra mediului și evaluarea strategică de mediu sunt două instrumente de prevenire a potențialului impact asupra mediului. Evaluarea strategică de mediu se aplică documentelor de politici și planificare elaborate la nivel național și local care pot avea potențiale efecte semnificative asupra mediului și sănătății umane, iar evaluarea impactului asupra mediului se realizează pentru unele genuri de activități planificate publice și private care pot avea un impact semnificativ asupra mediului din Republica Moldova sau din alte state, înainte de a fi adoptate sau înainte de a obține aprobarea de dezvoltare. Elementul esențial pentru ambele tipuri de evaluări îl reprezintă efectele semnificative asupra mediului, prevăzute în art.1 alin. (2) din Legea nr. 11/2017 și impactul semnificativ stipulat în art.1 alin. (2) din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

Componentele de bază ale evaluării strategice de mediu pentru documentele de politici și planificare și ale evaluării impactului asupra mediului pentru activitățile planificate, precum și principalele diferențe dintre acestea, sunt prezentate în **Tabelul nr. 1**.

Tabelul nr. 1. Principalele componente și diferențe dintre evaluarea strategică de mediu și evaluarea impactului asupra mediului

	Evaluarea strategică de mediu (documente de politici și planificare)	Evaluarea impactului asupra mediului (activități planificate)
Obiectivul	Documente de politici și planificare la nivel național, regional sau local	Genuri de activități planificate publice și private care pot avea un impact semnificativ asupra mediului din Republica Moldova sau din alte state
Scopul	Asigurarea unui nivel înalt de protecție a mediului, a prevenirii sau diminuării efectelor negative ale unor documente de politici și planificare asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației	Evaluarea impactului asupra mediului al unor genuri de activitate planificate publice și private, pentru asigurarea prevenirii sau minimizării, la etapele inițiale, a impactului negativ asupra mediului și sănătății populației

	Evaluarea strategică de mediu (documente de politici și planificare)	Evaluarea impactului asupra mediului (activități planificate)
Baza normativă	Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu	Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului
Cronologie	Evaluarea strategică de mediu pentru documentele de politici și planificare se face înaintea evaluării impactului asupra mediului	Evaluarea impactului asupra mediului al activităților planificate se face după evaluarea strategică de mediu
Datele	Comparație dintre date calitative (descriptive) și cele cantitative	Date cantitative
Alternative	Se identifică alternative (strategice orientate spre efecte, spațiale, modale, temporale, etc.)	Se identifică alternative (tehnologice, de amplasament, procese sau construcție, etc.)
Probleme analizate	Pe spații geografice extinse, se focusează pe efecte strategice	Se concentrează asupra unei anumite activități planificate dintr-o localitate concretă
Metode de prevenire a impactului/efectelor	Simple (deseori bazate pe părerea experților) cu un grad înalt de aproximație	Complexes bazate pe date cantitative și informații științifice/tehnice
Actul emis în rezultatul evaluării	Aviz de mediu	Acord de mediu
Rezultate	Generale	Detaliat

Secțiunea a 3-a. Competențe și responsabilități pentru efectuarea evaluării strategice de mediu

10. Documentele de politici și planificare pot fi elaborate fie din propria inițiativă a autorității publice interesate (autoritățile administrației publice centrale sau locale) sau pot fi elaborate la solicitarea Parlamentului sau Guvernului sau să reiasă din documentele strategice sau cadrul normativ aprobat.

11. Autoritatea administrației publice centrale sau locale care inițiază elaborarea unui document de politici și planificare (în continuare-*inițiator*) poartă răspundere pentru inițierea procedurii de evaluare strategică de mediu și îndeplinirea obligațiilor prevăzute de Legea nr. 11/2017. Atunci când elaborarea documentului de politici și planificare este pusă în sarcina mai multor autorități, responsabilitatea revine autorității desemnate de Guvern sau celei care este prima în lista responsabililor. La aprobarea documentului de politici și planificare, inițiatorul ia în considerare raportul privind evaluarea strategică de mediu, rezultatele consultărilor publice, rezultatele consultărilor transfrontaliere, după caz, concluzia cu privire la calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu și avizul de mediu. Inițiatorul, sub îndrumarea autorității competente, informează și organizează participarea publicului interesat la toate etapele evaluării strategice de mediu.

12. Autoritatea competentă în procesul de evaluare strategică de mediu este:

- 1) Ministerul Mediului – pentru documentele de politici și planificare de nivel național,

inclusiv cele sectoriale și intersectoriale, care urmează a fi aprobate de Guvern sau de Parlament;

- 2) Agenția de Mediu – pentru documentele de politici și planificare de nivel local, care urmează a fi aprobate de administrația publică locală;

Autoritatea competentă examinează cererile și informațiile depuse de către inițiator, precum și proiectul documentului de politici și planificare, identifică necesitatea desfășurării evaluării strategice de mediu, precum și evaluării biodiversității, examinează raportul privind evaluarea strategică de mediu și, ținând cont de opinia Comisiei de experți, emite avizul de mediu. De asemenea, desfășoară procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier prin informarea părților potențial afectate, în contextul în care la etapa evaluării prealabile s-a constatat că implementarea proiectelor de documente de politici și planificare pot avea efecte transfrontaliere semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, în afara frontierei Republicii Moldova.

13. Atribuțiile Ministerului Mediului în procedura de evaluare strategică de mediu sunt stabilite la art. 3² din Legea nr.11/2017.

14. Atribuțiile Agenției de Mediu sunt stabilite la art. 3³ din Legea nr.11/2017;

15. Comisia de experți constituită din reprezentanții desemnați de Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția „Moldsilva”, Agenția Națională Arheologică, Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, are următoarele atribuții:

- 1) analizează calitatea și coerența raportului privind evaluarea strategică de mediu, ținând cont de prevederile art. 8² alin. (5) din Legea nr. 11/2017;
- 2) evaluează proiectul documentului de politici și planificare privind modul în care informațiile obținute pe parcursul evaluării strategice de mediu au fost integrate în document, la fel cum au fost luate în considerare și integrate comentariile parvenite din partea publicului;
- 3) emite în scris opinia detaliată și argumentată despre calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu.

16. Procedura de evaluare strategică de mediu se desfășoară în paralel cu procesul de elaborare a documentului de politici și planificare și se finalizează înainte de a fi aprobat de către autoritatea administrației publice centrale sau locale. Corelația dintre procesul de elaborare a documentului de politici și planificare și procedura de evaluare strategică de mediu este prezentată în figura nr. 1.

17. Inițiatorul este responsabil de efectuarea evaluării strategice de mediu și asumarea cheltuielilor financiare aferente procedurii. Astfel, inițiatorul asigură implicarea experților în calitate de elaboratori ai raportului privind evaluarea strategică de mediu, ținând cont de criteriile de calificare stabilite la art. 8 alin. (4) al Legii nr. 11/2017.

18. Cheltuielile pentru elaborarea documentului de politici și planificare inițiate de autoritățile administrației publice centrale și locale, inclusiv a raportului privind evaluarea strategică de mediu sunt planificate și asigurate de către inițiator. Lipsa planificării cheltuielilor pentru efectuarea evaluării strategice de mediu, nu scutește de obligația de efectuare a evaluării strategice de mediu și nici nu admite reducerea numărului de etape sau a procesului de consultare.

Domeniul de aplicare a evaluării strategice de mediu

19. Evaluarea strategică de mediu este obligatorie pentru documentele de politici și planificare care au efecte semnificative asupra mediului și sănătății populației. Următoarele categorii de documente de politici și planificare sunt considerate a avea întotdeauna astfel de efecte și necesită ESM în mod obligatoriu:

- 1) documentele de politici și planificare elaborate în domeniile: agricultură, silvicultură, piscicultură, energetică, industrie, transporturi, gestionarea deșeurilor, gestionarea resurselor acvatice, comunicații electronice, turism, folosința funciară, planificare urbană și rurală (documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, inclusiv planurile urbanistice și de amenajare a teritoriului și programele de urbanism și amenajare a teritoriului de la nivel național, regional, raional, local, precum și planurile urbanistice generale, zonale și de detaliu), care stabilesc cadrul pentru aprobarea de dezvoltare a activităților planificate prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;
- 2) orice documente de politici și planificare, precum și modificările aduse unor astfel de documente, care, fie individual, fie în combinație, pot avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald în conformitate cu Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică și care nu au o legătură directă cu gestionarea acestor situri, sau nu sunt necesare pentru gestionarea respectivă.

20. Pentru ca un document de politici și planificare să cadă sub incidența pct. 19 subpct. 1), trebuie să îndeplinească ambele condiții menționate: documentul de politici și planificare trebuie să facă parte din unul sau mai multe sectoare (agricultură, silvicultură, piscicultură, energetică, etc.), după caz, și trebuie să stabilească cadrul pentru aprobarea de dezvoltare a activităților planificate prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

21. Expresia „*stabilesc cadrul pentru aprobarea de dezvoltare a activităților planificate prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014*” este esențială pentru interpretarea prevederilor prevăzute în pct. 20. Această expresie semnifică că acel document de politici și planificare conține criterii sau condiții care îndrumă Agenția de Mediu, în calitatea sa de autoritate emitentă a acordurilor de mediu, de a decide asupra unei cereri privind emiterea unui acord de mediu. Aceste criterii pot limita tipurile de activități permise într-o anumită zonă, pot impune condiții privind desfășurarea activităților planificate, pot stabili cerințe care trebuie îndeplinite în vederea obținerii acordului de mediu sau pot prevedea păstrarea anumitor caracteristici ale zonei vizate. Planurile de amenajare a teritoriului conțin, de regulă, criterii, care determină ce tip de dezvoltare poate fi permisă în anumite zone și reprezintă un exemplu tipic de document care stabilește cadrul pentru emiterea acordurilor de mediu în viitor. Expresia se poate referi inclusiv la planuri și programe sectoriale, care, în termeni generali, identifică locațiile destinate dezvoltărilor ulterioare în sectorul respectiv. În fiecare caz, este necesară analiza măsurii în care deciziile viitoare asupra activităților planificate sunt condiționate de prevederile documentului de politici și planificare. De asemenea, expresia poate semnifica și stabilirea anumitor „coordoanate” care trebuie luate în considerare în procesul decizional privind emiterea sau refuzul acordului de mediu. Astfel documentul de politici și planificare respectiv poate stabili,

de exemplu, locația, natura, dimensiunea sau condițiile de operare ale activităților planificate, ori alocarea resurselor necesare (naturale, financiare sau umane). Precizăm că aceste exemple sunt indicative și nu au caracter exhaustiv.

22. Pentru anumite documente de politici și planificare, ESM este necesară doar în cazul în care autoritatea competentă, în urma efectuării evaluării prealabile conform criteriilor prevăzute la pct. 34 și în anexa nr. 1 la Legea nr. 11/2017, stabilește că acestea pot avea efecte semnificative asupra mediului și sănătății populației. Printre aceste categorii de documente de politici și planificare se regăsesc:

- 1) documentele de politici și planificare elaborate în domeniile menționate la pct. 19 lit. a) care stabilesc utilizarea unor suprafețe mici, la nivel local, precum și modificările minore ale documentelor de politici și planificare. Un astfel de document de politici și planificare este, de exemplu, Planul Urbanistic Zonal care stabilește pentru o suprafață mică la nivel local, detaliile de construcție a clădirilor, determinând înălțimea, lățimea sau înfățișarea acestora;
- 2) documentele de politici și planificare altele decât cele menționate la pct. 19 lit. a) care stabilesc cadrul pentru punerea în aplicare a oricăror activități planificate pentru care este necesar actul permisiv emis în conformitate cu prevederile prevăzute în Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

23. Nu sunt supuse procedurii evaluării strategice de mediu:

- 1) documentele de politici și planificare scopul exclusiv al cărora este destinat necesităților de apărare națională sau prevenirea și lichidarea consecințelor situațiilor excepționale în domeniul civil. Totuși, în cazul în care un document de politici și planificare, pe lângă obiectivul său principal include și obiective din domeniul apărării naționale sau protecției civile, acesta nu se exclude a priori, de la aplicarea procedurii de evaluare strategică de mediu.
- 2) documentele de politici și planificare bugetare, care au ca obiect bugetele anuale ale autorităților naționale sau locale, inclusiv cele de rectificare bugetară.

24. Potrivit pct. 63.11. al Regulamentului cu privire la planificarea strategică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, inițierea procedurii de evaluare strategică de mediu se realizează la etapa inițială a elaborării conceptului unui document de politici și planificare sau a unei modificări a acestuia.

25. Evaluarea strategică de mediu trebuie să influențeze modul de elaborare a documentelor de politici și planificare. Cu alte cuvinte, conținutul final al documentului de politici și planificare trebuie să reflecte concluziile și recomandările raportului privind evaluarea strategică de mediu, iar varianta adoptată (finală) a acestuia trebuie să reprezinte, din perspectiva protecției mediului, alternativa optimă pentru atingerea obiectivelor propuse.

26. Autoritatea competentă precum și inițiatorul pot utiliza schema din **figura nr. 2** ca instrument de sprijin în identificarea documentelor de politici și planificare care pot face obiectul procedurii de evaluare strategică de mediu.

Determinarea necesității evaluării strategice de mediu

(evaluarea prealabilă)

27. Pentru documentele de politici și planificare, prevăzute la pct. 19, evaluarea strategică de mediu este obligatorie. În cazul în care inițiatorul are certitudinea despre faptul că documentul de politici și planificare face obiectul evaluării strategice obligatorii (adică se încadrează în art. 3 alin. (1) al Legii nr. 11/2017), acesta depune direct către autoritatea competentă, cererea pentru determinarea domeniului de aplicare a raportului de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) din Legea nr. 11/2017, fără a parcurge etapa evaluării prealabile.

28. Pentru documentele de politici și planificare prevăzute la pct. 22 se efectuează evaluarea prealabilă, fiind aplicate criteriile de la pct. 34 (anexa nr. 1 la Legea nr. 11/2017). Respectiv, prin procedura de evaluare prealabilă se determină dacă documentul de politici și planificare face obiectul Legii nr. 11/2017.

29. În vederea determinării necesității efectuării evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă) inițiatorul, la etapa de concept al documentului de politici și planificare, prezintă către autoritatea competentă următoarele informații:

1) *informații despre inițiator:*

- a) denumirea și adresa instituției;
- b) numele, prenumele, adresa și datele de contact ale reprezentantului autorizat de inițiator.

2) *informații privind documentul de politici și planificare:*

- a) denumirea documentului de politici și planificare;
- b) fundamentarea necesității de elaborare a documentului de politici și planificare;
- c) principalele aspecte de protecție a mediului, incluse în documentul de politici și planificare;
- d) principalele direcții și termenul de implementare;
- e) existența unui cadru pentru activitățile enumerate în anexele nr. 1 și nr. 2 din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;
- f) posibilele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ca urmare a implementării documentului de politici și planificare. În acest context, se descriu în mod clar posibilele efecte ale documentului de politici și planificare asupra siturilor Emerald;
- g) termenul de elaborare și metoda de aprobare a documentului de politici și planificare;
- h) conceptul documentului de politici și planificare conform art. 3¹ alin. (1) din Legea nr. 11/2017;
- i) natura modificărilor propuse la documentul de politici și planificare care a fost supus anterior evaluării strategice de mediu, după caz;

3) *informații privind teritoriul afectat:*

- a) stabilirea teritoriului afectat;
- b) principalele caracteristici și probleme de mediu din teritoriul afectat.

30. Informația prevăzută la pct. 29 se depune în adresa autorității competente pe suport de hârtie și/sau în format electronic. Conținutul informației prezentate cuprinde atât partea descriptivă, precum și scheme, tabele, hărți ș.a., pentru a ajuta autoritatea competentă să identifice mai ușor necesitatea efectuării evaluării strategice de mediu. Modelul scrisorii și conținutul informației privind determinarea necesității efectuării evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă) se regăsește în **anexa nr. 1**.

31. După ce a fost recepționată de la inițiator informația completă, prevăzută la pct. 29, autoritatea competentă plasează în termen de 5 zile lucrătoare aceste informații pe pagina sa web oficială și inițiază consultări cu autoritățile publice interesate și cu Ministerul Sănătății.

32. În paralel cu consultarea autorităților interesate, inițiatorul informează publicul interesat, indicând adresa, datele de contact ale autorității competente unde aceștia pot remite comentariile și propunerile pe care le au, precum și termenul limită de prezentare a comentariilor și propunerilor. Termenul stabilit pentru furnizarea comentariilor și propunerilor este de 10 zile de la data când publicul a fost informat.

33. Autoritatea competentă, în termen de 20 de zile lucrătoare de la data recepționării informațiilor complete prezentate de către inițiator, ținând cont de avizele autorităților publice interesate, precum și comentariile și propunerile recepționate de la publicul interesat, ia decizia privind evaluarea prealabilă, pe care o expediază inițiatorului și o plasează pe pagina sa web oficială.

34. La determinarea necesității desfășurării evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă) pentru documentul de politici și planificare se ține cont de criteriile specificate în anexa nr. 1 la Legea nr. 11/2017 și anume:

1) *caracteristicile documentului de politici și planificare, în special:*

- a) măsura în care documentul de politici și planificare stabilește un cadru pentru activități planificate sau alte activități în ceea ce privește amplasarea, tipul de activitate, dimensiunea, condițiile de funcționare sau de alocare a resurselor (documentul de politici și planificare corespunde unuia din domeniile prevăzute în art. 3 alin. (1) din Legea nr. 11/2017; elaborarea documentului de politici și planificare este la nivel național sau local; sunt prevăzute activități planificate incluse în anexele nr.1 și nr. 2 din Legea nr. 86/2014);
- b) măsura în care documentul de politici și planificare influențează alte documente de politici și planificare, inclusiv cele dintr-o ierarhie, stabilește utilizarea unor suprafețe mici sau prevăd modificări minore ale documentelor de politici și planificare prevăzute în art.3 alin.(1) din Legea nr. 11/2017);
- c) importanța documentului de politici și planificare în ceea ce privește integrarea considerentelor de mediu, inclusiv ale celor de sănătate a populației, ținând cont de promovarea unei dezvoltări durabile;
- d) problemele de mediu, inclusiv de sănătate a populației, relevante pentru documentul de politici și planificare;

- e) relevanța documentului de politici și planificare pentru punerea în aplicare a legislației de mediu (de exemplu, documente de politici și planificare de gestionare a deșeurilor, de protecție a apelor, de management al apelor);

2) *Caracteristicile efectelor și ale suprafeței care poate fi afectată, în special*

- a) probabilitatea, durata, frecvența și reversibilitatea efectelor;
- b) natura cumulativă a efectelor;
- c) magnitudinea și extinderea spațială a efectelor (aria geografică și numărul populației care poate fi afectată);
- d) riscurile pentru mediu, inclusiv pentru sănătatea populației;
- e) caracterul transfrontalier al efectelor implementării documentului de politici și planificare;
- f) valoarea și vulnerabilitatea zonei care poate fi afectată din cauza caracteristicilor naturale sau patrimoniului cultural special; depășirii standardelor de calitate a mediului sau a valorilor-limită; exploatării intensive a solului;
- g) efectele asupra zonelor sau peisajelor cu un statut de protecție recunoscut la nivel național, comunitar (rețeaua Emerald) sau internațional.

35. În aplicarea criteriilor menționate la pct. 34, autoritatea competentă poate formula întrebări adiționale de suport în stabilirea necesității efectuării evaluării strategice de mediu pentru documentele de politici și planificare.

36. Urmare a examinării informației depuse de către inițiator, a rezultatelor consultărilor cu autoritatea din domeniul sănătății și cu publicul, autoritatea competentă ia decizia (motivată) privind evaluarea prealabilă, care poate cuprinde următoarele constatări, după caz:

- 1) necesitatea efectuării evaluării strategice de mediu în context național/transfrontalier și, după caz, a evaluării biodiversității, pentru documentele de politici și planificare:
 - a) prevăzute în art. 3 alin. (2) din Legea nr. 11/2017 pentru care s-a determinat că este necesară efectuarea evaluării strategice de mediu (în context național sau transfrontalier, după caz); și
 - b) pentru care s-a determinat că ar putea afecta în mod semnificativ siturile Emerald;
- 2) necesitatea efectuării evaluării strategice de mediu în context național/transfrontalier și, după caz, fără evaluarea biodiversității pentru documentele de politici și planificare:
 - a) prevăzute în art. 3 alin. (2) și (3) la Legea nr. 11/2017, pentru care s-a determinat că este necesară efectuarea evaluării strategice de mediu (în context național sau transfrontalier, după caz); și
 - b) pentru care s-a determinat că nu afectează în mod semnificativ siturile Emerald;
- 3) proiectul documentului de politici și planificare se consideră că nu are efecte semnificative asupra mediului și sănătății umane și nu este necesară efectuarea evaluării strategice de mediu.

37. Autoritatea competentă transmite inițiatorului decizia motivată privind evaluarea prealabilă, în decurs de 5 zile lucrătoare de la data emiterii și o plasează pe pagina sa web oficială. Modelul deciziei privind evaluarea prealabilă este stabilit în **anexa nr. 2**.

38. Documentele de politici și planificare pentru care nu este necesară evaluarea strategică de mediu, ca urmare a etapei de evaluare prealabilă, pot fi supuse aprobării de către inițiatorul documentului de politici și planificare, doar în baza deciziei privind evaluarea prealabilă, fără a mai fi emis avizul de mediu.

39. Decizia privind evaluarea prealabilă se plasează pe pagina web oficială a inițiatorului în termen de 5 zile lucrătoare de la data recepționării acesteia și publicul interesat este informat prin modalitățile de informare, cum ar fi: anunțuri publice în ziare locale și naționale, pagini web oficiale, etc.

40. La emiterea deciziei privind evaluarea prealabilă, cu mențiunea că documentul de politici și planificare poate avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății și este necesară efectuarea evaluării strategice de mediu, cu sau fără evaluarea biodiversității, autoritatea competentă comunică în scris inițiatorului în decurs de 3 zile lucrătoare că termenul pentru etapa de evaluare prealabilă se prelungește cu 10 zile lucrătoare. Astfel, în acest termen:

- 1) autoritatea competentă determină domeniul de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu (conform **anexei nr. 3**) și emite decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu (conform **anexei nr. 4**).

Raportul privind evaluarea strategică de mediu și consultările publice

Secțiunea 1. Determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu

41. Determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu are drept scop identificarea domeniului de aplicare și gradul de detaliere al informațiilor care se descriu și se includ în raportul privind evaluarea strategică de mediu. În situația în care documentul de politici și planificare generează efecte potențiale asupra climei, fie prin emisii de gaze cu efect de seră, fie prin influențarea capacității ecosistemelor de sechestrare a carbonului sau atunci când acțiunile propuse pot fi afectate de schimbările climatice, domeniul de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu include în mod explicit analiza acestor aspecte, însoțite de măsuri corespunzătoare de atenuare și/sau adaptare la schimbările climatice.

42. Pentru documentele de politici și planificare specificate la pct. 22, în privința cărora autoritatea competentă decide efectuarea evaluării strategice de mediu, domeniul de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu se determină în cadrul procedurii de evaluare prealabilă, în termen de până la 30 de zile lucrătoare de la recepționarea informației prevăzute la pct. 29. La această etapă se desfășoară și procesul de informare și consultare a publicului interesat, a autorităților publice interesate, precum și a Ministerului Sănătății, în legătură cu stabilirea domeniului de aplicare al raportului privind ESM. Ținând cont de rezultatele consultărilor publice, autoritatea competentă determină domeniul de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu și emite decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu. Prevederile pct. 44-47 nu se aplică documentelor de politici și planificare menționate la punctul 22.

43. În procesul de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, autoritatea competentă poate solicita informații suplimentare de la inițiator.

44. Pentru documentele de politici și planificare prevăzute la pct. 19, care nu au trecut prin procedura de evaluare prealabilă, întrucât inițiatorul a avut certitudinea că acestea fac obiectul evaluării strategice de mediu obligatorii, procedura de evaluare strategică începe direct cu etapa de determinare a domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu. În acest scop, inițiatorul transmite autorității competente informațiile prevăzute la pct. 29, pe baza cărora autoritatea competentă determină domeniul de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu.

45. La etapa determinării domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, autoritatea competentă inițiază consultări cu autoritățile publice interesate și cu Ministerul Sănătății. Comentariile și propunerile formulate de aceste entități sunt transmise autorității competente în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării informației. Rezultatele consultărilor se consemnează în tabelul de sinteză care conține lista cu informații agreeate reciproc necesară întocmirii raportului privind evaluarea strategică de mediu.

46. Inițiatorul, la fel, informează publicul interesat, indicând adresa autorității competente la care pot fi transmise comentariile și propunerile, precum și termenul limită de prezentare al acestora.

47. Autoritatea competentă, ținând cont de opiniile Ministerului Sănătății, ale altor autorități publice interesate, precum și comentariile recepționate din partea publicului, emite decizia privind determinarea domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu în termen de 30 de zile lucrătoare de la recepționarea informațiilor specificate la pct. 29.

48. Decizia privind determinarea domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu stabilește gradul de detaliere al informațiilor care se includ în raport, în corelare cu obiectivul documentului de politici și planificare. Decizia este valabilă 3 ani de la data aprobării. În cazul în care la expirarea acestui termen, inițiatorul nu prezintă autorității competente raportul privind evaluarea strategică de mediu, decizia respectivă își pierde valabilitatea. Structura informației cuprinse în decizia privind determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu este prevăzută în anexa nr. 3.

49. Autoritatea competentă transmite în scris inițiatorului decizia luată, iar inițiatorul publică această decizie pe pagina sa web oficială în termen de 5 zile lucrătoare de la data recepționării. La fel, inițiatorul informează publicul interesat prin anunțuri publice plasate în ziare locale și naționale despre decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

50. La întocmirea caietului de sarcini destinat selectării experților responsabili de elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu, inițiatorul se ghidează de prevederile incluse în decizia de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

Secțiunea a 2-a. Elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu

51. Inițiatorul, după ce a primit decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu, purcede la elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu, ținând cont de prevederile și informațiile incluse în decizie. Raportul se elaborează de persoane fizice sau grupuri de persoane, care îndeplinesc criteriile de calificare prevăzute la art.8 alin. (4) din Legea nr. 11/2017 și se finalizează până la aprobarea documentului de politici și planificare. .

52. Conținutul-cadru al informației care se include în raportul privind evaluarea strategică de mediu, precum și nivelul de detaliere/descriere al acesteia este prevăzut în **anexa nr. 5**. Raportul privind evaluarea strategică de mediu are rolul de a identifica, descrie și de a evalua posibilele efecte semnificative asupra mediului și a sănătății populației, asociate documentului de politici și planificare, precum și de a furniza alternative rezonabile, ținând cont de obiectivele stabilite în documentul de politici și planificare, dar și aria geografică vizată. În situațiile în care documentul de politici și planificare generează efecte asupra condițiilor climatice prin emisii de gaze cu efect de seră sau prin influențarea capacității de sechestrare a carbonului, ori este succesibil de a fi afectat de schimbările climatice, raportul privind evaluarea strategică de mediu include un compartiment special dedicat acestor aspecte. Abordările, instrumentele și mecanismele care vor fi aplicate în procesul

integrării aspectelor privind schimbările climatice în raportul ESM a documentelor de politici și planificare, în dependență de specificul acestora și a amplasamentului lor sunt stabilite în *Ghidul cu privire la integrarea cerințelor schimbărilor climatice în procedura de evaluare strategică de mediu*, aprobat prin ordinul ministrului mediului.

53. Inițiatorul examinează alternativa „0”, care reflectă evoluția stării mediului și a sănătății populației în absența documentului de politici și planificare. Aceasta constituie punctul de referință pentru evaluarea efectelor potențiale și pentru stabilirea conținutului documentului de politici și planificare, precum și pentru elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu. Pentru determinarea celei mai bune opțiuni, din punct de vedere a protecției mediului, de realizare a obiectivelor propuse în proiectul documentului de politici și planificare, inițiatorul ia în considerare și analizează mai multe alternative. Este obligatoriu ca alternativa „0” să fie descrisă.

54. La selectarea alternativei optime se ține cont de obiectivele documentului de politici și planificare, aria geografică, caracterul „real” al alternativelor identificate. Raportul privind evaluarea strategică de mediu include descrierea eventualelor incertitudini sau lipsuri de informație pentru a asigura o prognoză cât mai completă, atât din punct de vedere calitativ cât și cantitativ. La fel, în procesul de elaborare și analiză a alternativelor, se evaluează în ce măsură acestea contribuie la atingerea obiectivelor de mediu și respectă condițiile de protecție a mediului.

55. Pentru a facilita procesul de elaborare a alternativelor, se propune întocmirea unei liste preliminare, care să includă toate opțiunile identificate. Ulterior, această listă se rezumă la un set de alternative considerate rezonabile. În acest sens, **tabelul nr. 2** poate fi utilizat ca instrument de sprijin pentru selectarea alternativelor rezonabile.

Tabelul nr. 2. Criterii de identificare a alternativelor rezonabile

Nr.	Criteriu	Descriere
1.	Relevanță	Alternativele identificate trebuie să permită atingerea obiectivelor documentului de politici și planificare. Selectarea acestora nu trebuie să contravină scopurilor și priorităților asumate în document.
2.	Fezabilitate din perspectiva mediului	Alternativele respectă obiectivele de mediu relevante și efectele asupra mediului sunt limitate; Dacă o alternativă are efecte adverse, se evaluează dacă acestea pot fi evitate, reduse sau compensate; Dacă o alternativă are efecte pozitive, se analizează posibilitatea de amplificare/consolidare a acestor efecte.
3.	Fezabilitate tehnică	Se examinează dacă tehnologiile, metodele sau măsurile propuse sunt aplicabile în practică și permit atingerea obiectivelor stabilite în documentul de politici și planificare.
4.	Fezabilitate economică	Alternativa trebuie să fie realistă și sustenabilă din punct de vedere economic, în raport cu resursele disponibile.
5.	Acceptabilitate socială	Gradul de acceptare publică este esențial pentru succesul implementării. O alternativă dificil de acceptat la nivel local sau național implică riscuri suplimentare în procesul de punere în aplicare.

56. Procesul de identificare a potențialelor efecte asupra mediului include:

- 1) identificarea schimbărilor stării inițiale a mediului în urma implementării documentului de politici și planificare, care presupune compararea efectelor alternativelor identificate, cu alternativa „zero” - a nu face nimic;
- 2) descrierea acestor schimbări în timp, scara lor geografică, perioada în care vor avea loc, indiferent dacă efectele sunt permanente sau temporare, pozitive sau negative, probabile sau puțin probabile, frecvente sau rare, indiferent dacă ele sunt secundare, cumulative și/sau sinergice.

57. Raportul de evaluare strategică de mediu pentru un document de politici și planificare la nivel național poate fi mai puțin detaliat, în contextul în care informația inclusă în documentul de politici și planificare este generală. În schimb, pentru documentele de politici și planificare de la nivel local, sau cele sectoriale, care includ mai multe detalii, este necesară o evaluare mai detaliată.

58. Pentru evitarea dublării evaluării strategice de mediu, în cazul documentelor de politici și planificare care fac parte dintr-o ierarhie, informațiile de mediu (analize, date) conținute într-un raport privind evaluarea strategică de mediu pentru un document de politici și planificare la nivel regional, pot fi folosite la elaborarea unui raport privind evaluarea strategică de mediu pentru un document de politici și planificare de nivel local. De asemenea, informațiile obținute în urma evaluării strategice de mediu pentru un document de politici și planificare dintr-un sector (ex. calitatea apei) pot fi utilizate în evaluarea strategică de mediu pentru un document de politici și planificare din alt sector (ex. managementul deșeurilor, amenajarea teritoriului).

59. În procesul de elaborare a raportului privind evaluarea strategică de mediu se ia în considerare modul de colectare și prelucrare a informațiilor. În cazul în care anumite date sau analize, sunt preluate din alte documente de evaluare de mediu, se face referire explicită la aceste documente, indicând-se sursa exactă din care au fost extrase informațiile.

60. Procesul de elaborare a raportului privind evaluarea strategică de mediu presupune desfășurarea unui proces de consultare cu autoritățile administrației publice implicate, cu părțile interesate, precum și informarea adecvată a publicului interesat.

61. Lista părților interesate, precum și a autorităților centrale sau locale care sunt implicate în procesul de consultare publică este identificată de autoritatea competentă. Exemple de părți interesate pot fi:

- 1) autoritățile competente în domeniul mediului și utilizării resurselor naturale;
- 2) autoritățile competente în domeniul sănătății;
- 3) alte autorități interesate de efectele implementării documentului de politici și planificare, cum sunt, de exemplu: din domeniul transportului, agriculturii, industriei, energiei, etc.;
- 4) agenții economici, experți, grupuri de inițiativă locală, etc.;
- 5) mediul academic;
- 6) forumul societății civile.

62. Inițiatorul documentului de politici și planificare, atunci când finalizează raportul evaluării strategice de mediu, transmite spre examinare autorității competente, atât proiectul documentului de politici și planificare, cât și raportul privind evaluarea strategică de mediu.

63. Sub îndrumarea autorității competente, inițiatorul informează publicul interesat prin anunțuri publice în ziare locale și naționale, precum și prin intermediul paginii sale web oficiale. Informațiile publicate includ detalii privind documentele supuse consultării, termenul de depunere a comentariilor și propunerilor, adresa autorității competente unde acestea pot fi transmise, precum și locul, data și ora dezbaterilor publice.

64. Autoritatea competentă de asemenea publică pe pagina sa web oficială raportul privind evaluarea strategică de mediu și proiectul documentului de politici și planificare, însoțite de informații referitoare la desfășurarea consultărilor publice: adresa de corespondență pentru transmiterea comentariilor, data, ora și locul desfășurării dezbaterilor publice. Totodată, autoritatea competentă transmite spre consultare atât documentul de politici și planificare, precum și raportul evaluării strategice de mediu către organizațiile non-guvernamentale care promovează protecția mediului. Publicul interesat prezintă în termen de 30 de zile de la plasarea/remiterea informației comentariile și propunerile sale la adresa indicată de către autoritatea competentă.

Secțiunea a 3-a. Informarea și participarea publicului la evaluarea strategică de mediu

65. Atât inițiatorul, precum și autoritatea competentă, sunt responsabili de informarea și asigurarea participării publicului în procesul desfășurării evaluării strategice de mediu, dar și de elaborarea documentelor confirmative ce țin de comentariile parvenite din partea autorităților și al publicului interesat (proces verbal sau minute ale ședințelor de consultare, unde sunt descrise clar propunerile parvenite și modalitatea cum acestea au fost integrate în conținutul raportului de evaluare strategică de mediu, etc.).

66. Pentru a ghida inițiatorul, autoritatea competentă elaborează îndrumări în vederea asigurării informării eficiente a publicului interesat. Aceste îndrumări includ informații referitoare la identificarea publicului afectat sau interesat, metodele de informare și consultare, precum și formele de participare în cadrul consultărilor transfrontaliere.

67. Cheltuielile asociate procesului de consultare națională și, după caz, transfrontalieră, inclusiv cele privind traducerea documentelor necesare, sunt suportate de către inițiator.

68. La etapa evaluării prealabile, precum și la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, inițiatorul, sub îndrumarea autorității competente, informează publicul interesat privind documentul de politici și planificare propus, informația privind necesitatea consultărilor transfrontaliere (dacă este cazul), precum și autoritatea responsabilă de adoptarea documentului de politici și planificare, autoritatea competentă căreia i se pot transmite comentarii și propuneri, decizia evaluării prealabile, dar și decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare.

69. La etapa de analiză a calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, informarea reprezentanților sectorului asociativ, ONG-urilor, se realizează de către autoritatea competentă, după publicarea raportului și proiectului DPP pe pagina sa web oficială. Autoritatea competentă utilizează lista actualizată cu date de contact a asociațiilor obștești de mediu și îi informează expedind prin poșta electronică raportul privind evaluarea strategică de mediu și proiectul documentului de politici și planificare spre consultare.

70. În urma consultărilor, autoritatea competentă transmite inițiatorului toate comentariile și propunerile recepționate din partea publicului interesat, inclusiv opiniile formulate de publicul din țările potențial afectate în cadrul procedurii de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier, pentru ca acesta din urmă să îmbunătățească raportul privind evaluarea strategică de mediu și, după caz, să facă modificările necesare și în documentul de politici și planificare. Autoritatea competentă, întocmește o sinteză a consultărilor publice, iar după recepționarea versiunilor completate ale raportului de evaluare strategică de mediu și ale documentului de politici și planificare, analizează modul în care comentariile publicului și ale autorităților au fost integrate de către inițiator.

71. În cazul în care documentul de politici sau planificare supus procedurii de aprobare este susceptibil să genereze efecte transfrontaliere semnificative, publicul interesat trebuie să fie informat cu privire la desfășurarea evaluării strategice de mediu în context transfrontalier.

72. Asigurarea accesului publicului la informațiile relevante pe parcursul întregului proces de evaluare strategică de mediu nu exclude posibilitatea utilizării altor forme de consultare asupra documentului de politici și planificare și asupra raportului privind evaluarea strategică de mediu, conform prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, spre exemplu dezbateri publice la nivel național sau local, în funcție de domeniul de aplicare al documentului de politici și planificare respectiv.

Secțiunea a 4-a. Analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu și integrării considerațiunilor de mediu în proiectul documentului de politici și planificare

73. Analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu se realizează de către Comisia de experți, constituită conform art.8¹ alin. (1) al Legii nr. 11/2017. Membrii Comisiei de experți dețin studii superioare, experiență demonstrată și au activitate recunoscută în domeniul lor de competență. În dependență de complexitatea documentului de politici și planificare, autoritatea competentă poate implica la analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu și alte autorități, instituții sau experți independenți. Comisia de experți își desfășoară activitatea conform Regulamentului de constituire, organizare și funcționare, aprobat prin Ordinul ministrului mediului.

74. Funcțiile de bază ale Comisiei de experți sunt:

- 1) de a evalua calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu conform prevederilor Ghidului de evaluare a calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, aprobat prin Ordinul ministrului mediului nr. 83/2024 (în continuare – Ghidul nr. 83/2024) și de a elabora opinia cu privire la calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu;
- 2) de a analiza proiectul documentului de politici și planificare și de a elabora opinia cu privire la acest proiect, reieșind din rezultatele evaluării:
 - a) de a analiza modul în care aspectele de mediu, precum și informațiile obținute pe parcursul evaluării strategice de mediu au fost integrate de către inițiator în proiectul documentului de politici și planificare;
 - b) de a analiza modul în care au fost luate în considerare comentariile și propunerile publicului interesat, de către inițiatorul proiectului de documente de politici și planificare.

75. Înainte ca raportul de evaluare strategică de mediu să fie depus către autoritatea competentă, echipa de experți care elaborează raportul, analizează de sine stătător, preliminar calitatea acestuia, urmând prevederile listei de verificare nr. 1 din Ghidul cu privire la evaluarea calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, aprobat prin ordinul ministrului mediului nr. 83/2024. Dacă raportul de evaluare strategică de mediu al documentului de politici și planificare corespunde criteriilor de calitate, inițiatorul îl depune în mod oficial către autoritatea competentă.

76. Autoritatea competentă asigură transmiterea raportului privind evaluarea strategică de mediu, a proiectului documentului de politici și planificare și alte documente relevante către secretariatul Comisiei de experți în termen de 5 zile lucrătoare de la recepționarea acestuia din partea inițiatorului.

77. Comisia de experți, în procesul de evaluare a calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, ia în considerare aspecte precum:

- 1) decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu;
- 2) comentariile și propunerile publicului interesat;
- 3) respectarea conținutului cadru al raportului privind evaluarea strategică de mediu, prevăzut în anexa nr. 2 la Legea nr. 11/2017, precum și cel stabilit de către autoritatea competentă în decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.
- 4) modul de prezentare a dificultăților tehnice, procedurale și de altă natură și explicarea oricăror incertitudini;
- 5) prezentarea alternativelor studiate, motivele care au stat la bazele selectării alternativelor;
- 6) prezentarea informațiilor grafice, tehnice, figuri, diagrame etc.;
- 7) existența unui program adecvat de monitorizare a efectelor asupra mediului induse de către documentul de politici și planificare;

78. Urmare a definitivării analizei calității raportului de evaluare strategică de mediu al documentului de politici și planificare, Comisia de experți transmite în scris autorității competente, în termen de 15 zile lucrătoare de la finalizarea consultărilor, *o opinie detaliată și argumentată* despre calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu.

79. Comisia de experți, prin opinia furnizată, poate constata că raportul de evaluare strategică de mediu nu este de o calitate corespunzătoare, nu este complet sau cuprinde informații eronate. În cazul în care calitatea este considerată ca necorespunzătoare, autoritatea competentă elaborează **concluzia cu privire la calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu (anexa nr. 6, model de Concluzie cu privire la calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu)** în termen de 10 zile lucrătoare de la recepționarea opiniei Comisiei de experți și indică acele aspecte ale raportului pe care le consideră necorespunzătoare, făcând referire la comentariile și propunerile primite de la publicul interesat, opinia Comisiei de experți, precum și măsurile recomandate pentru definitivarea raportului privind evaluarea strategică de mediu.

80. Dacă raportul privind evaluarea strategică de mediu este remis pentru definitivare și completare, inițiatorul actualizează raportul de evaluare strategică cu informații,

date, aspecte lipsă indicate în concluzia furnizată de către autoritatea competentă. Reexaminarea calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, se realizează de către autoritatea competentă, în termen de 20 de zile lucrătoare din data depunerii documentului actualizat de către inițiator.

81. Inițiatorul, în termen de 5 zile lucrătoare de la recepționarea concluziei cu privire la calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu, plasează copia acesteia pe pagina sa web oficială și informează publicul interesat prin publicarea unui anunț într-un ziar național și local.

82. Concomitent cu evaluarea calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, Comisia de experți evaluează și modul în care aspectele de mediu, informațiile obținute pe parcursul evaluării strategice de mediu au fost integrate în proiectul documentului de politici și planificare, precum și cum au fost luate în considerare comentariile și propunerile publicului interesat.

83. Atunci când raportul de evaluare strategică de mediu este considerat de o calitate corespunzătoare, Comisia de experți, înaintează autorității competente o *opinie detaliată și argumentată* cu privire la proiectul documentului de politici și planificare, ținând cont de modul în care aspectele de mediu, informațiile obținute pe parcursul evaluării strategice de mediu, dar și comentariile parvenite în procesul de consultare publică au fost integrate în proiectul documentului de politici și planificare.

Evaluarea biodiversității

Secțiunea 1. Dispoziții generale

84. Evaluarea biodiversității se desfășoară pentru acele documente de politici și planificare prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 11/2017, care, individual sau în combinație cu alte documente de politici și planificare, pot genera efecte semnificative asupra siturilor Emerald în conformitate cu Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică, cu condiția că documentul de politici și planificare nu are o legătură directă cu gestionarea acestor situri sau nu este necesar pentru gestionarea lor.

85. Evaluarea biodiversității pentru documentele de politici și planificare este întotdeauna inclusă ca parte integrantă a procedurii de evaluare strategică de mediu. Aceasta se desfășoară concomitent cu procesul de evaluare strategică de mediu, în paralel cu elaborarea documentului de politici și planificare și se finalizează înainte de aprobarea acestuia.

86. Autoritatea competentă, în procesul de desfășurare a evaluării biodiversității, ia în considerare toate documentele de politici și planificare care sunt finalizate, aprobate sau propuse spre aprobare și care, în combinație cu documentul de politici și planificare supus evaluării strategice de mediu, pot genera efecte semnificative asupra sitului/siturilor Emerald.

87. Pe parcursul derulării evaluării biodiversității ca parte a procedurii ESM, autoritatea competentă consultă autoritățile publice interesate, inclusiv instituția responsabilă de administrarea ariei naturale protejate de stat, sitului Emerald, precum și accesează informațiile oficiale privind rețeaua Emerald a Republicii Moldova (vizualizatorul rețelei Emerald, informațiile din cadrul Formularului tip al sitului, speciile și habitatele existente). În cazul în care calitatea informațiilor disponibile nu permite fundamentarea unei decizii, autoritatea competentă poate solicita informații suplimentare atât de la inițiator, cât și de la alte instituții publice relevante.

88. Evaluarea biodiversității, ca parte a procedurii ESM, combină etape administrative, de expertiză și de luare a deciziilor, având ca scop formularea unei concluzii privind aprobarea sau refuzul aprobării documentului de politici și planificare analizat. Evaluarea biodiversității se desfășoară prin parcurgerea următoarelor acțiuni:

- 1) determinarea domeniului de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității;
- 2) colectarea datelor privind documentul de politici și planificare și potențialele efecte semnificative ale acestuia, separat și/sau în combinație cu alte documente de politici și planificare existente și/sau aprobate, asupra mediului;
- 3) suprapunerea suprafețelor de manifestare a efectelor documentului de politici și planificare și/sau în combinație cu alte documente de politici și planificare existente și/sau aprobate, cu harta siturilor Emerald;
- 4) identificarea siturilor Emerald potențial afectate;
- 5) colectarea datelor, efectuarea cercetărilor de teren și realizarea altor activități relevante în interiorul și în proximitatea siturilor Emerald potențial afectate;
- 6) evaluarea efectelor documentelor de politici și planificare separat și/sau în combinație cu alte documente de politici și planificare existente și/sau aprobate,

asupra obiectivelor de conservare ale siturilor Emerald potențial afectate și analiza semnificației acestor efecte;

- 7) elaborarea studiului de evaluare a biodiversității, evaluarea completitudinii și calității acestuia, precum și luarea deciziei privind acceptabilitatea studiului sau necesitatea completării ori revizuirii acestuia, conform cerințelor legislative aplicabile;
- 8) elaborarea concluziei evaluării biodiversității.
- 9) efectuarea unei analize post-proiect (monitorizare) privind eficacitatea măsurilor compensatorii implementate.

Secțiunea a 2-a. Determinarea necesității desfășurării evaluării biodiversității

89. Determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității, se realizează de către autoritatea competentă cu scopul de a stabili și decide dacă:

- 1) documentul de politici și planificare, are o legătură directă cu gestionarea sitului Emerald sau este necesar pentru gestionarea acestuia;
- 2) nu poate fi exclusă cu certitudine probabilitatea unor efecte negative generate de documentul de politici și planificare separat sau în combinație cu alte documente de politici și planificare existente și/sau aprobate, asupra sitului Emerald, raportat la obiectivele de conservare ale acestuia. Prin urmare, autoritatea competentă, ia în considerare existența și conținutul altor documente de politici și planificare relevante, aprobate sau în curs de aprobare, pentru a aprecia, pe cât este posibil la această etapă, potențialele efecte cumulative asupra sitului sau siturilor Emerald vizate.

90. Determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității pentru documentele de politici și planificare se realizează de către autoritatea competentă în una dintre următoarele etape:

- 1) la etapa de evaluare prealabilă a procedurii de evaluare strategică de mediu, în cazul în care documentele de politici și planificare specificate la art. 3 alin. (1) lit. b) parcurg etapa de evaluare prealabilă. Astfel, încă la etapa de evaluare prealabilă, în baza informațiilor recepționate de la inițiator, specificate la pct. 29, autoritatea competentă determină dacă documentul de politici și planificare trebuie să fie supus evaluării biodiversității. Necesitatea sau lipsa necesității desfășurării evaluării biodiversității se consemnează de către autoritatea competentă, în decizia privind evaluarea prealabilă;
- 2) la etapa de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu specificată la art. 7 al Legii nr. 11/2017, în cazul în care inițiatorul având certitudinea despre faptul că documentul de politici și planificare face obiectul evaluării strategice obligatorii, adică se încadrează în pct. 22, a depus direct către autoritatea competentă, cererea pentru determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, fără a parcurge procedura de evaluare prealabilă. **Necesitatea sau lipsa necesității efectuării evaluării biodiversității** se consemnează de către autoritatea competentă, în decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

91. Documentele de politici și planificare care au o legătură directă cu gestionarea siturilor Emerald sau care sunt necesare pentru implementarea măsurilor de conservare prevăzute în planul de management al sitului, nu fac obiectul procedurii de evaluare a biodiversității.

92. În procesul de determinare a necesității efectuării evaluării biodiversității, autoritatea competentă întreprinde următoarele măsuri:

- 1) analizează informațiile depuse de inițiator;
- 2) constată în baza informațiilor furnizate de către inițiator în cerere, dacă documentul de politici și planificare vizat, are sau nu legătură directă cu gestionarea sitului Emerald, sau este necesar pentru gestionarea acestuia;
- 3) completează și definitivează lista de control pentru determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității prevăzută în **anexa nr. 7**, ținând cont inclusiv de avizele autorităților publice interesate, în special ale autorității responsabile de administrarea ariilor naturale protejate de stat și a siturilor Emerald;
- 4) determină necesitatea sau lipsa necesității efectuării evaluării biodiversității pentru documentul de politici și planificare;

93. Necesitatea sau lipsa necesității efectuării evaluării biodiversității se determină în baza principiului precauției. Aceasta înseamnă că autoritatea competentă trebuie să fie absolut sigură că documentul de politici și planificare în cauză poate avea sau nu efecte semnificative asupra unui sit Emerald. Prin urmare, inițiatorii trebuie să furnizeze în cerere cât mai multe date și informații relevante, în special, în cazul în care sunt convinși că efectele documentului de politici și planificare asupra siturilor Emerald sunt nesemnificative sau chiar lipsesc în totalitate. Atâta timp cât, pe baza unor elemente obiective, nu poate fi exclusă cu certitudine posibilitatea unor efecte semnificative, fie individual, fie în combinație cu alte documente de politici și planificare aprobate sau în proces de aprobare, autoritatea competentă este obligată să dispună efectuarea evaluării biodiversității.

94. În urma întreprinderii măsurilor prevăzute la pct. 92 și ținând cont de opinia autorităților publice, precum și a publicului interesat în conformitate cu art. 5 alin. (2¹) - (2³) al Legii nr. 11/2017, autoritatea competentă, în decizia motivată privind evaluarea prealabilă, specificată la art. 5 alin. (3) al Legii sus menționate, stabilește, după caz că:

- 1) documentul de politici și planificare nu este susceptibil de a afecta în mod semnificativ nici un sit Emerald și, prin urmare, nu necesită efectuarea evaluării biodiversității;
- 2) probabilitatea unor efecte semnificative ale documentului de politici și planificare asupra oricărui sit Emerald nu poate fi exclusă cu certitudine și, prin urmare, documentul de politici și planificare urmează să fie supus evaluării biodiversității și evaluării strategice de mediu.

95. Dacă autoritatea competentă stabilește necesitatea efectuării evaluării biodiversității, atunci decizia motivată privind evaluarea prealabilă sau decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, după caz, specifică faptul că documentul de politici și planificare trebuie să fie supus atât procedurii de evaluare a biodiversității, cât și procedurii de evaluare strategică de mediu, evaluarea biodiversității fiind integrată în evaluarea strategică de mediu.

Secțiunea a 3-a. Determinarea domeniului de aplicare a studiului evaluării biodiversității

96. Domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității se determină concomitent cu domeniul de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu și este parte integrantă a deciziei cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu. Astfel, autoritatea competentă, la stabilirea domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu, prevede că, pe lângă raportul privind evaluarea strategică de mediu, inițiatorul trebuie să prezinte studiul de evaluare a biodiversității care evaluează în detaliu posibilele efecte semnificative ale punerii în aplicare a documentului de politici și planificare asupra siturilor Emerald sau asupra altor zone de conservare de semnificație locală, națională sau internațională, astfel cum se prevede la art. 7 alin. (5¹) lit. f) al Legii nr. 11/2017.

97. Scopul determinării domeniului de aplicare a studiului privind evaluarea biodiversității constă în stabilirea gradului de detaliere a informației care urmează a fi inclusă în studiul de evaluare a biodiversității elaborat de inițiator și prezentat autorității competente. La determinarea domeniului de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității se indică preliminar ce situri Emerald ar putea fi afectate de documentul de politici și planificare, recomandări privind metodologiile aplicabile, în special în ceea ce privește examinarea sitului în teren, precum și caracteristicile cheie ale siturilor Emerald, care nu trebuie evitate în timpul studiului de evaluare a biodiversității.

98. Autoritatea competentă determină domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității în decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu în temeiul art. 7 alin. (5) al Legii nr. 11/2017, în baza informațiilor furnizate de inițiatorul documentului de politici și planificare, a informațiilor și datelor actuale accesibile privind siturile Emerald și a conținutului cadru al studiului privind evaluarea biodiversității, prevăzut în **Anexa nr. 8**. Domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității se stabilește de la caz la caz și variază în funcție de:

- 1) amploarea și nivelul de detaliere al documentului de politici și planificare;
- 2) caracteristicile specifice și posibilele efecte ale documentului de politici și planificare (suprafața totală afectată de documentul de politici și planificare, emisiile, utilizarea resurselor naturale, fazele, planificarea etc.); relația dintre documentul de politici și planificare și siturile Emerald; caracteristicile altor documente de politici și planificare aprobate sau în curs de aprobare, care pot avea impact în combinație cu documentul vizat asupra siturilor Emerald;
- 3) caracteristicile specifice ale siturilor Emerald potențial afectate (condițiile în care se află obiectele de conservare a siturilor, obiectivele de conservare a sitului, precum și alte elemente care determină integritatea sitului);
- 4) metodologia utilizată de către echipa de experți (metodele specifice de observații în teren folosite pentru colectarea informațiilor privind speciile și habitatele din cadrul sitului Emerald);
- 5) analiza necesară care trebuie efectuată, ținând cont de caracteristicile specifice ale siturilor Emerald care ar putea fi afectate.

99. Domeniul de aplicare a studiului de evaluare a biodiversității, elaborat de către autoritatea competentă, oferă orientări inițiatorului cu privire la informația minimă care trebuie analizată și inclusă în studiul de evaluare a biodiversității. Experții implicați

în calitate de elaboratori ai studiului de evaluare a biodiversității în timpul pregătirii și elaborării studiului de evaluare a biodiversității, au responsabilitatea de a identifica toate siturile Emerald susceptibile de a fi potențial afectate și de a alege metodologia potrivită atât pentru munca în teren, cât și pentru realizarea cercetărilor necesare în vederea obținerii unei concluzii fără echivoc cu privire la probabilitatea producerii unui impact semnificativ al documentului de politici și planificare, precum și cu privire la gradul de semnificație al impactului preconizat.

Secțiunea a 4-a. Procedura de pregătire, realizare și prezentare a studiului de evaluare al biodiversității

100. Studiul de evaluare a biodiversității analizează dacă documentul de politici și planificare, singur sau în combinație cu alte documente de politici și planificare, poate avea efecte negative asupra sitului/siturilor Emerald și include acele măsuri de atenuare necesare pentru a preveni, reduce, cât și a compensa efectele negative.

101. Pe baza informațiilor, furnizate de autoritatea competentă în decizia privind determinarea domeniului de aplicare a raportului de evaluare strategică de mediu, care includ și domeniul de aplicare al studiului de evaluare a biodiversității, inițiatorul documentului de politici și planificare efectuează, prin intermediul experților (faună, floră, ecologi, etc.), evaluarea biodiversității. Aceasta evaluare se bazează pe informațiile disponibile în prezent și/sau pe cele derivate din studii și cercetări specifice. Baza studiului de evaluare a biodiversității constituie formularul tip al sitului Emerald. Studiul de evaluare a biodiversității este parte integrantă a raportului privind evaluarea strategică de mediu și este prezentat autorității competente pentru examinare și consultare publică.

102. Procesul de realizare a studiului de evaluare a biodiversității include colectarea și prezentarea datelor și informațiilor atât referitoare la documentul de politici și planificare, cât și la situl/siturilor Emerald care poate fi afectat/afectate, elementele cheie incluse în studiul de evaluare a biodiversității, date și informații din alte surse, precum și opinia părților interesate, a celor implicați în conservarea naturii, dar și reprezentanți ai societății civile.

103. Conținutul-cadru al studiului privind evaluarea biodiversității este prevăzut în **anexa nr. 8**.

Subsecțiunea 1. Etapele și regulile fundamentale ale evaluării biodiversității

104. Documentele de politici și planificare pot influența diverse obiecte de conservare a siturilor Emerald, afectând habitate, specii de animale, plante și păsări. Prin urmare, studiul de evaluare a biodiversității se realizează de experți specializați în habitate și în speciile care pot fi afectate. De regulă, acest proces implică o echipă de specialiști, fiecare având cunoștințe aprofundate în domeniul său, fie că este vorba de habitate, plante, animale sau păsări. Inițiatorul documentului de politici și planificare este responsabil pentru angajarea acestor experți. Înainte de a începe evaluarea, echipa de experți desemnează un coordonator principal, care este responsabil de organizarea activității acestora, precum și de editarea studiului privind evaluarea biodiversității și formularea concluziilor clare privind efectele documentului de politici și planificare asupra obiectivelor de conservare a siturilor Emerald. Experții implicați în realizarea studiului de evaluare a biodiversității trebuie să fie liberi de conflicte de interese față de inițiatorul

documentului de politici și planificare, complet independenți și imparțiali. Înainte de începerea activității lor, aceștia confirmă lipsa conflictului de interese prin semnarea unei declarații de imparțialitate care se anexează la studiul de evaluare a biodiversității.

105. În contrast cu activitățile planificate, documentele de politici și planificare pot avea un nivel ridicat de generalitate, ceea ce limitează capacitatea de a efectua o evaluare detaliată a biodiversității. În general, documentele de politici și planificare cu o amploare mai mare includ mai multe detalii despre proiectele viitoare, facilitând astfel evaluarea efectelor acestora. În schimb, documentele de politici la scară mică adesea nu sunt însoțite de date tehnice suficiente pentru a permite o evaluare adecvată a efectelor probabile asupra habitatelor și speciilor. Cu toate acestea, experții responsabili pentru elaborarea studiului de evaluare a biodiversității trebuie să utilizeze cât mai eficient informațiile disponibile din documentul de politici și planificare. Este esențial ca aceștia să estimeze cât mai exact efectele potențiale. Metodologia aplicată în evaluarea biodiversității de către experții în domeniu trebuie să fie aliniată cu cea utilizată în evaluarea impactului asupra mediului pentru activitățile planificate, conform prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

106. Într-o primă etapă, experții trebuie să colecteze date referitoare la elementele documentelor de politici și planificare necesare pentru evaluare. Aceste date includ:

- ▶ **Date privind intrările:** utilizarea resurselor naturale, în special a terenurilor, apei (absorbție și consum), materiilor prime și resurselor energetice, precum și a biodiversității, dacă este cazul.
- ▶ **Date privind ieșirile:** cantitatea și tipul de reziduuri și emisii preconizate, cantitatea de deșeuri (inclusiv apă caldă) evacuate și poluarea asociată, vibrațiile, clasificarea și cantitatea de deșeuri, riscurile de accidente legate de utilizarea propusă a substanțelor și tehnologiilor.

În cazuri specifice, efectele asupra apelor subterane, cum ar fi poluarea sau lucrările de construcții subterane care pot modifica nivelul, cantitatea și direcția apelor subterane, trebuie luate în considerare, chiar dacă nu sunt menționate explicit în documentele de politici și planificare. Dacă nivelul de detaliere al documentelor de politici și planificare permite, atunci intrările și ieșirile trebuie să fie atribuite anumitor faze de implementare a documentelor, precum pregătirea și construcția, exploatarea și dezmembrarea.

107. Următoarea etapă constă în atribuirea efectelor specifice la diferitele tipuri de intrări și ieșiri identificate în cadrul documentelor de politici și planificare. În această etapă, efectele specifice nu sunt încă corelate cu anumite situri și obiective de conservare. Scopul este de a identifica toate posibilele efecte ale măsurilor prevăzute de documentul de politici și planificare.

108. După identificarea efectelor potențiale, experții definesc zona geografică în care aceste efecte se vor manifesta. De exemplu, implementarea unei politici publice privind dezvoltarea infrastructurii rutiere naționale poate avea efecte directe, cum ar fi modificarea regimului de utilizare a terenurilor sau fragmentarea habitatelor, dar și efecte indirecte, precum creșterea presiunii asupra ecosistemelor din vecinătate, intensificarea urbanizării, modificarea fluxurilor de trafic și afectarea calității aerului și a apelor în zonele traversate de noile trasee. Adițional, construirea unei noi autostrăzi poate genera efecte directe ușor cuantificabile asupra terenului, inclusiv autostrada în sine și infrastructura adiacentă (conexiuni rutiere, intersecții), dar și efecte secundare:

- **Poluarea fonică** care se extinde pe benzi de lățimi variabile de-a lungul autostrăzii, afectând animalele sensibile.
- **Poluarea luminoasă**, determinată de configurația terenului.
- **Poluarea cu oxizi de azot (NOx)**, afectând o centură de lățimi variabile pe marginea autostrăzii și extinzându-se în funcție de direcția vânturilor predominante.

109. Zonele identificate pentru toate efectele elementelor documentelor de politici și planificare ar trebui reprezentate pe o hartă care include și siturile Emerald. Cel mai eficient mod de a realiza acest lucru este utilizarea software-ului GIS (Sistem de Informații Geografice), care permite combinarea diferitelor straturi de date și prezentarea grafică a acestora.

110. Suprapunerile dintre zonele de efect ale elementelor documentelor de politici și planificare și harta siturilor Emerald — denumite „zone de impact” — vor identifica siturile Emerald care pot fi potențial afectate. Totuși, este important de reținut că anumite elemente ale acestor documente pot genera efecte suplimentare, indirecte, dar cu potențial impact sever asupra biodiversității. Aceste efecte nu sunt întotdeauna evidente prin simpla analiză a suprapunerilor spațiale directe. De exemplu, o politică de dezvoltare a infrastructurii de transport rutier la nivel regional ar putea prevedea modernizarea unor drumuri naționale care, deși nu traversează direct un sit Emerald, pot duce la creșterea traficului și a poluării fonice în apropierea acestuia, afectând astfel specii sensibile precum *Lynx lynx* sau *Tetrao urogallus*. În alt caz, o strategie de intensificare a agriculturii într-o regiune poate presupune extinderea suprafețelor irigate și utilizarea sporită a pesticidelor, ceea ce poate conduce la degradarea habitatelor adiacente siturilor Emerald sau la contaminarea surselor de apă utilizate de speciile protejate. Prin urmare, harta suprapunerilor trebuie actualizată și completată cu aceste posibile efecte indirecte, chiar și în absența unor suprapuneri geografice directe. Această abordare permite o evaluare mai cuprinzătoare a impactului potențial al documentelor de politici și planificare asupra biodiversității și contribuie la luarea unor decizii informate în procesul de conservare.

111. Dacă nu există suprapuneri între efectele elementelor documentelor de politici și planificare și nici un sit Emerald, studiul de evaluare a biodiversității poate concluziona că nu există o probabilitate semnificativă de impact asupra siturilor Emerald.

112. În cazul în care există suprapuneri, studiul privind evaluarea biodiversității cuprinde o analiză pe baza datelor disponibile public privind obiectivele de conservare a siturilor Emerald și amplasarea acestora, dacă obiectivele de conservare din zona de impact ar putea fi, teoretic, afectate de efectele documentelor de politici și planificare. Faptul că există o suprapunere între harta efectelor și un sit Emerald nu implică automat existența unui efect. De exemplu, dacă o măsură a documentelor de politici și planificare generează zgomot care afectează un sit desemnat exclusiv pentru plante sau anumite tipuri de habitate, acest lucru nu implică neapărat un impact asupra obiectivelor de conservare ale sitului. Este esențial să se acorde o atenție deosebită efectelor indirecte asupra speciilor de păsări, precum păsările migratoare și animale precum liliecii și, de asemenea, anumiți amfibieni în diferite etape ale vieții lor sau ale ciclului de viață anual. Această etapă trebuie realizată separat pentru orice sit Emerald suprapus sau potențial afectat.

Subsecțiunea a 2-a. Identificarea efectelor cumulative și cercetările în teren

113. După ce experții au întocmit o listă a siturilor Emerald potențial afectate de documentul de politici și planificare în cauză, aceștia identifică alte documente de politici și planificare și activități existente și/sau aprobate care pot avea un impact negativ suplimentar asupra acestor situri Emerald.

114. Siturile Emerald și obiectivele de conservare ale acestora pot fi sub influența unor documente de politici și planificare, precum și activități desfășurate în trecut (chiar înainte ca siturile să fie desemnate), care pot afecta negativ gradul de conservare a acestor tipuri de habitate și specii. Aceasta înseamnă că starea „*de referință*” a acestor situri este mai puțin optimă, iar aceste tipuri de habitate sau specii pot fi degradate, suprafața lor în cadrul siturilor poate fi redusă în mod artificial sau populațiile speciilor pot fi amenințate (de exemplu, prin crearea de bariere de migrație sau prin degradarea habitatelor lor). În acest caz, este vorba de „*preîncărcări*”, adică de presiuni negative asupra obiectelor de conservare ale siturilor - care au afectat deja siturile Emerald fără nici o activitate umană suplimentară (nouă). Un exemplu, foarte actual este impactul poluării cu oxizi de azot (NOx) proveniți din traficul auto asupra habitatelor de pajiști de lângă drumuri. În zonele cu trafic intens, nivelul acestei poluări preexistente poate fi critic și poate amenința însăși existența anumitor tipuri de habitate de pajiști. Prin urmare, orice poluare suplimentară cu NOx, cauzată, de exemplu, de reconstrucția drumurilor sau de construcția de drumuri noi, trebuie întotdeauna evaluată împreună cu încărcătura/presiunea preexistentă care acționează asupra obiectelor de conservare a sitului Emerald.

115. Celălalt tip de efecte „*cumulative*” poate proveni din activități și documente de politici și planificare a căror punere în aplicare a fost deja aprobată, care sunt în curs de implementare sau care au fost recent implementate în zona de impact a documentului de politici și planificare în cauză. Acestea pot fi activități și documente de politici și planificare care în sine nu au nici un efect ori au doar un efect nesemnificativ asupra siturilor Emerald, dar în combinație cu efectele viitoare (uneori, de asemenea, nesemnificative) ale documentului de politici și planificare, pragul de semnificație al impactului cumulativ poate fi depășit.

116. Efectul „în combinație” nu se limitează doar la efectele documentelor de politici și planificare identice sau similare cu elementele documentelor de politici și planificare examinate. Efectele cumulative pot apărea adesea din combinarea unor activități foarte diferite. De exemplu, un plan pentru stabilirea unor trasee turistice în interiorul unui sit Emerald poate avea un impact zero sau nesemnificativ asupra obiectivelor de conservare ale sitului respectiv. Totuși, dacă un nou restaurant, amplasat pe marginea drumului și dotat cu o parcare mare, a fost recent construit în apropierea sitului și dacă acest restaurant, deși situat în afara sitului, are și el efecte zero asupra obiectivelor de conservare, poate contribui totuși la o creștere semnificativă a numărului de vizitatori, aceștia ar putea vizita situl Emerald după ce au utilizat serviciile restaurantului, fie pe jos, fie cu bicicleta. Traseele turistice planificate le-ar permite să pătrundă în părțile interioare ale sitului, care pot conține habitate sau specii sensibile la perturbări. Astfel, efectul negativ cumulativ al acestor activități, deși inițial independente, poate fi evaluat ca fiind semnificativ. Prin urmare, experții trebuie să consulte obligatoriu registrele publice și să investigheze orice activitate din cadrul domeniului extins al efectelor documentelor de politici și planificare.

117. Odată ce au fost identificate activitățile existente și/sau aprobate, experții evaluează preliminar efectele potențiale ale acestor activități în același mod ca și pentru elementele documentului de politici și planificare în cauză.

118. Evaluarea efectelor cumulative nu include activitățile care sunt doar planificate în cadrul documentelor de politici și planificare. Efectele documentului de politici și planificare trebuie să fie evaluate numai în raport cu presiunile existente și cu alte activități existente și/sau deja aprobate. Oricât de importante ar fi activitățile prevăzute în documentele de politici și planificare, acestea sunt întotdeauna doar „planuri”, a căror punere în aplicare nu este încă sigură. În cazul în care astfel de activități vor fi efectiv realizate în viitor, acestea vor necesita o evaluare a biodiversității în conformitate cu aceleași reguli: vor trebui evaluate în combinație cu efectele tuturor „preîncărcărilor”, inclusiv elementele documentului de politici și planificare care este în curs de examinare.

119. Experții întocmesc o listă a tipurilor de habitate și a speciilor potențial afectate atât de documentul de politici și planificare, cât și de alte activități existente și/sau aprobate în cadrul fiecărui sit Emerald. Enumerarea acestor habitate și specii nu înseamnă că acestea vor fi efectiv afectate. Această listă servește ca punct de plecare pentru o evaluare a probabilității unui efect semnificativ în următoarele etape ale procesului de evaluare a biodiversității.

120. Urmare a parcurgerii etapelor prevăzute mai sus poate fi realizată evaluarea efectivă a probabilității unui efect semnificativ. Rezultatele acestei evaluări vor depinde de amploarea documentului de politici și planificare. După cum s-a menționat anterior, cu cât scara unui document de politici și planificare este mai mare, cu atât sunt disponibile mai multe detalii privind elementele sale. Nivelul de detaliere al unor documente de politici și planificare la nivel local poate fi comparabil cu cel al activităților planificate care necesită o evaluare a impactului asupra mediului. În astfel de cazuri, pentru a realiza o evaluare a biodiversității corectă și semnificativă, care să conducă la concluzii incontestabile, este esențial să se efectueze o anchetă pe teren a siturilor Emerald potențial afectate, precum și a împrejurimilor acestora. În cazul documentelor de politici și planificare de scară mică sau foarte mică, datele disponibile prin intermediul surselor publice accesibile pentru siturile Emerald pot fi suficiente.

121. Cercetarea pe teren este esențială în evaluarea biodiversității pentru documentele de politici și planificare de scară largă. Atunci când nivelul de detaliere al unui document de politici și planificare este ridicat, pot fi identificate cu precizie efectele caracteristicilor sale individuale. Odată ce efectele au fost determinate cu exactitate, acestea trebuie evaluate în raport cu anumite situri Emerald și cu obiectivele lor de conservare la un nivel similar de detaliu. Ulterior, trebuie verificate datele de pe teren și cercetate alte circumstanțe și relații între tipurile de habitate și speciile identificate și împrejurimile lor. Pentru multe specii și tipuri de habitate, determinarea ariei și a gradului lor de conservare necesită o cartografiere detaliată a habitatelor, posibilă doar în timpul sezonului de vegetație sau chiar în perioada foarte scurtă a ciclului de viață pentru anumite specii de plante. De exemplu, unele specii necesită observații pe termen lung, ce pot dura mai mulți ani, cum ar fi studiile de migrație a păsărilor sau mamiferelor. Un alt exemplu ar servi, speciile de plante vernale care înfloresc doar la începutul primăverii și rămân sub formă de bulbi subterani, nedetectabili în restul anului. Astfel, dacă procedura de evaluare strategică de mediu și evaluare a biodiversității este inițiată în timpul verii, ancheta pe teren poate fi realizată doar în primăvara următoare, după 9-10 luni și această perioadă

nu poate fi scurtată. Prin urmare, inițiatorii documentelor de politici și planificare trebuie să fie conștienți de acest aspect înainte de a include în documentele lor de politici și planificare măsuri care ar putea afecta semnificativ siturile Emerald, deoarece, în multe cazuri, efectele sunt evidente reieșind din localizare sau din caracterul activității (de exemplu, planificarea unei rute de drum care traversează un sit Emerald). Este absolut inacceptabil să se lucreze doar cu datele analitice, fără a verifica situația pe teren în mod corespunzător și oportun.

Subsecțiunea a 3-a. Evaluarea semnificației efectelor documentului de politici și planificare

122. După ce situația de pe teren a fost evaluată cu atenție, experții analizează obiectivele de conservare stabilite pentru obiectele individuale de conservare din cadrul siturilor Emerald potențial afectate. Raționamentul acestei analize constă în faptul că evaluarea biodiversității trebuie să evalueze efectele elementelor documentului de politici și planificare asupra obiectivelor de conservare ale sitului, nu doar asupra obiectelor de conservare din cadrul sitului. Care este diferența? Obiectivele de conservare a sitului Emerald în legătură cu anumite obiecte de conservare pot fi de două tipuri:

- 1) *Obiective de conservare de „menținere”*. Aceste obiective sunt orientate spre menținerea pe termen lung a obiectului de conservare din cadrul sitului Emerald, astfel încât suprafața, mărimea populației și gradul de conservare al acestuia să fie menținute la același nivel (de exemplu, dacă un tip de habitat are o suprafață de 41,234 ha în cadrul sitului Emerald și starea sa de conservare este „X”, obiectivul de conservare pentru acest tip de habitat ar putea fi: „menținerea pe termen lung a aproximativ 41 ha din acest tip de habitat la starea de conservare X”). Într-un astfel de caz, obiectivul de conservare a sitului este echivalent cu starea sa actuală. În cadrul evaluării semnificației efectelor documentelor de politici și planificare, o mică pierdere de suprafață de habitat care nu depășește 0,2 ha este acceptabilă și poate fi considerată nesemnificativă. Acest efect se notează cu „-1” în cadrul evaluării.
- 2) *Obiective de conservare de „îmbunătățire”*. Aceste obiective sunt orientate spre îmbunătățirea obiectului de conservare din cadrul sitului Emerald. Folosind exemplul anterior, în care: suprafața obiectului de conservare (acest tip de habitat) este de 41,234 ha în cadrul sitului Emerald și starea sa de conservare este „X”, obiectivul de conservare de „îmbunătățire” pentru acest tip de habitat ar putea fi: „creșterea suprafeței acestui tip de habitat cu 5 ha în următorii 20 de ani și îmbunătățirea stării de conservare la „A” prin măsuri de gestionare specifice”. În acest caz, efectul documentului de politici și planificare care ar duce la o pierdere de suprafață de 0,2 ha trebuie considerat semnificativ, deoarece se reduce suprafața actuală a obiectului de conservare cu 0,48%, în timp ce obiectivul de conservare este de a crește suprafața cu 12%. Concluzia în acest caz ar fi că documentul de politici și planificare este susceptibil de a avea un efect semnificativ asupra obiectivului de conservare a sitului Emerald și nu poate fi aprobat. Prin urmare, este clar că stabilirea obiectivului de conservare de „îmbunătățire”, presupune cerințe mult mai stricte pentru evaluarea biodiversității, iar pragul de semnificație a efectelor este, de regulă, mult mai mic decât în cazul siturilor cu obiective de conservare „de menținere”.

123. Pentru fiecare obiectiv de conservare a sitului, evaluarea semnificației efectelor documentului de politici și planificare, împreună cu orice alte efecte cumulative, se încheie prin atribuirea valorii numerice neechivoce a acestuia. Această atribuire se face utilizând o scală de cinci puncte cu o parte „pozitivă” și una „negativă”. Pentru documentele de politici și planificare care nu au nici un efect asupra obiectivelor de conservare a sitului se atribuie valoarea zero „0”. Documentelor de politici și planificare cu efecte pozitive moderate li se atribuie valoarea „+1”, iar documentelor de politici și planificare cu efecte pozitive semnificative li se atribuie valoarea „+2”. În mod similar, documentelor de politici și planificare moderate cu efecte negative asupra obiectivelor de conservare a sitului li se atribuie valoarea „-1”, iar documentelor de politici și planificare cu efecte negative semnificative li se atribuie „-2”.

O descriere detaliată a acestor punctaje și a semnificației lor se găsește în **Tabelul nr. 3**.

Tabelul nr. 3. Atribuirea semnificației efectelor documentului asupra fiecărui obiectiv de conservare a sitului Emerald

Semnificația efectului	Termen	Descriere
Partea „pozitivă”		
+2	Efect pozitiv semnificativ	• Efect favorabil semnificativ asupra habitatelor sau populațiilor de specii; Îmbunătățirea semnificativă a necesităților ecologice ale unui habitat sau ale unei specii, un efect favorabil semnificativ asupra habitatului sau asupra dezvoltării naturale a unei specii.
+1	Efect moderat pozitiv	• Efect favorabil moderat asupra habitatelor sau populațiilor de specii; • Îmbunătățirea moderată a necesităților ecologice ale habitatului sau ale unei specii; • Efect favorabil moderat asupra habitatului sau asupra dezvoltării naturale a unei specii.
0	Efect zero	Documentul de politici și planificare nu are nici un efect demonstrabil asupra obiectivului de conservare al sitului.
Partea „negativă”		
-1	Efect moderat negativ	• Efect negativ limitat/moderat/nesemnificativ; • Nu este exclusă aprobarea și implementarea documentului de politici și planificare; • Perturbarea moderată a habitatului sau a populației unei specii; • Perturbarea moderată a nevoilor ecologice ale habitatului sau ale speciei; • Impact minor asupra habitatului sau dezvoltării naturale a unei specii; • Posibilitatea eliminării efectelor prin măsurile de atenuare propuse (nu sunt obligatorii).

Semnificația efectului	Termen	Descriere
-2	Efect negativ semnificativ	Efect negativ semnificativ Este exclusă aprobarea documentului de politici și planificare (în condițiile prevăzute de prevederile art. 8⁵ alin. (4) din Legea nr. 11/2017, documentul de politici și planificare poate fi aprobat în anumite cazuri); • Perturbarea sau distrugerea semnificativă a habitatului sau a populației de specii (obiectiv de conservare a sitului sau a unei părți semnificative a acestora); • Perturbarea semnificativă a cerințelor ecologice ale habitatului sau ale speciilor; • Impact semnificativ asupra habitatului sau dezvoltării naturale a unei specii; • Decurge din cadrul inițial al activității planificate și nu poate fi evitat.
?	Efect imposibil de evaluat	Unul sau mai multe elemente pot avea un efect semnificativ asupra siturilor Emerald, dar, din cauza amplitudinii și a nivelului de detaliu al documentului de politici și planificare, acest efect nu poate fi evaluat sau chiar estimat. Documentul de politici și planificare poate fi aprobat, dar o evaluare a biodiversității efectelor acestor elemente fiind obligatorie în viitor la nivelul activităților planificate (nivelul de evaluare a impactului asupra mediului prevăzut de Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului).

- 1) Partea „pozitivă” a efectelor documentului de politici și planificare reflectată în scala de gradare este aplicabilă mai mult în teorie, decât în practică, deoarece efectul documentului de politici și planificare poate fi considerat efect pozitiv „moderat” sau efect pozitiv „semnificativ” doar dacă documentul de politici și planificare este benefic și favorabil siturilor Emerald, precum și obiectivelor de conservare ale acestora. În majoritatea cazurilor, se consideră că doar măsurile de conservare descrise în documentele de politici și planificare legate direct cu gestionarea sitului Emerald sau necesare pentru gestionarea acestuia au efecte pozitive asupra obiectivelor de conservare ale sitului Emerald. Cu toate acestea, după cum se menționează în pct. 123, măsurile care sunt legate direct cu gestionarea siturilor Emerald sau necesare pentru gestionarea acestora sunt exceptate de la cerința de evaluare a biodiversității. Prin urmare, în practică, se utilizează doar partea „negativă” a scalei de gradare.
- 2) Experții implicați la elaborarea studiului de evaluare a biodiversității, selectează un obiect de conservare (obiectivul său de conservare) și evaluează efectele:
 - a) măsurilor documentului de politici și planificare în cauză;
 - b) presiunilor preexistente/preîncărcărilor și, anume, efectele activităților sau proiectelor deja puse în aplicare care afectează situl Emerald în cauză;
 - c) orice altă activitate sau proiect care afectează același sit.

Sarcina experților este de a determina dacă efectul cumulativ al documentelor de politici și planificare și al activităților prevăzute la subpct. 1) - 3) este susceptibil:

- ▶ să nu afecteze deloc obiectul de conservare (efect zero), sau
- ▶ să afecteze moderat (nesemnificativ) obiectul de conservare (efect nesemnificativ), sau
- ▶ să afecteze semnificativ obiectul de conservare;
- ▶ din cauza nivelului scăzut de detaliere și a lipsei informațiilor necesare, efectele documentelor de politici și planificare în combinație cu alte activități și proiecte nu pot fi evaluate deloc în această etapă.

124. În cazul în care obiectivele și obiectele de conservare ale sitului Emerald nu sunt stabilite și/sau lipsesc planurile de management ale siturilor Emerald, atunci evaluarea semnificației efectelor este stabilită în baza obiectivului general de conservare: *„asigurarea că tipul de habitate sau habitatele speciilor prezente nu sunt deteriorate sub limita actuală, iar speciile nu sunt amenințate de perturbări semnificative”* în conformitate cu cerințele art. 6 al Directivei Habitats.

125. Scopul evaluării biodiversității este de a identifica și de a exclude de la implementare orice document de politici și planificare care poate avea un efect semnificativ negativ asupra sitului Emerald. Experții evaluează efectul documentului de politici și planificare pe baza probabilității ca efectul să se materializeze și nu pe baza certitudinii că un astfel de efect poate surveni efectiv. Astfel, sarcina experților este de a identifica și de a trasa linia între potențialul efect „nesemnificativ” și cel „semnificativ” asupra obiectivelor de conservare ale sitului Emerald. Aceasta necesită o cunoaștere aprofundată a biologiei și ecologiei obiectelor de conservare (tipuri de habitate și specii de floră, faună și păsări) din cadrul unui sit, o înțelegere a relațiilor ecologice dintre acestea, precum și a relației dintre sit și împrejurimile sale (chiar și cu alte situri în cazul speciilor rare care se deplasează în mod regulat între situri). Lista orientativă a tipurilor de efecte care pot fi considerate „semnificative” este prevăzută în **anexa nr. 9**.

126. Regula generală este că, în cazurile de incertitudine sau de lipsă de date care nu pot exclude probabilitatea unui efect semnificativ, efectul dat al documentului de politici și planificare asupra obiectului de conservare al unui sit Emerald trebuie considerat semnificativ (principiul precauției). Incertitudinile neclarificate sau parțial clarificate vor fi enumerate în studiul de evaluare a biodiversității și pentru fiecare dintre acestea se oferă o explicație detaliată, însoțită de acțiunile întreprinse pentru a asigura că lipsa datelor, informațiilor sau rezultatelor nu poate fi atribuită inițiatorului documentului de politici și planificare sau experților implicați în elaborarea studiului de evaluare a biodiversității. Scopul este de a garanta că aceste absențe nu vor influența rezultatele evaluării și că măsurile propuse pentru prevenire, evitare, reducere sau compensare, după caz, sunt suficiente și eficiente pentru a preveni un efect semnificativ asupra habitatelor și speciilor în cadrul documentului de politici și planificare analizat.

127. Procesul de evaluare a efectelor documentului de politici și planificare separat și/sau în combinație cu alte documente de politici și planificare și activități existente și/sau aprobate trebuie repetat pentru fiecare obiectiv de conservare din toate siturile Emerald potențial afectate. La final, efectul documentului asupra fiecărui tip de habitat și fiecărei specii identificate ca fiind potențial afectate i se atribuie valorile indicate în tabelul nr. 3. Atribuirea oricăreia dintre aceste valori trebuie să fie justificată în mod corespunzător și susținută de date științifice. Simpla presupunere fără o justificare științifică nu este acceptabilă.

Subsecțiunea a 4-a. Concluzia evaluării semnificației efectelor documentului de politici și planificare asupra siturilor Emerald potențial afectate (elaborată de către experți)

128. După finalizarea evaluării complete, expertul/expertii implicați în elaborarea studiului de evaluare a biodiversității trebuie să ajungă la o concluzie clară și fără echivoc în legătură cu semnificația efectelor asupra tuturor siturilor Emerald potențial afectate. Modelul pentru formularea concluziei privind semnificația efectelor documentului de politici și planificare asupra siturilor Emerald potențial afectate este prezentat în **tabelul nr. 4**.

Tabelul nr. 4. Modelul concluziei evaluării semnificației efectelor documentului de politici și planificare asupra siturilor Emerald potențial afectate

Concluzia evaluării semnificației efectelor documentului de politici și planificare separat și/sau în combinație cu alte documente de politici și planificare și activități existente și/sau aprobate					
Situri Emerald identificate ca fiind potențial afectate: situl A, situl B, situl C					
Evaluarea semnificației efectelor documentului de politici și planificare pentru anumite obiective de conservare a sitului					
Situl A		Situl B		Situl C	
Obiectivul de conservare	Efectul asupra obiectivului său de conservare	Obiectivul de conservare	Efectul asupra obiectivului său de conservare	Obiectivul de conservare	Efectul asupra obiectivului său de conservare
Habitat A1	-1	Habitat B1	-2	Habitat C1	0
Habitat A2	0	Habitat B2	0	Habitat C2	0
Speciile A3	0	Speciile B3	0	Speciile C3	0
Speciile A4	-1	Speciile B4	-1	Speciile C4	0
		Speciile B5	-1		
<i>Concluzia pentru Situl A:</i>		<i>Concluzia pentru Situl B:</i>		<i>Concluzia pentru Situl C:</i>	
Este probabil ca documentul de politici și planificare să aibă doar un efect nesemnificativ asupra obiectivelor de conservare a sitului Emerald. Documentul de politici și planificare poate fi aprobat.		Deși efectele documentului de politici și planificare asupra majorității obiectelor de conservare ale sitului sunt nesemnificative sau inexistente, nu poate fi exclusă cu certitudine probabilitatea unui efect semnificativ asupra unui obiect de conservare. Prin urmare, documentul de politici și planificare nu trebuie să fie aprobat. Inițiatorul acestuia poate solicita continuarea procedurii în conformitate cu prevederile art. 8 ⁵ alin. (4) din Legea nr. 11/2017.		Nu este probabil ca documentul de politici și planificare să aibă vre-un efect asupra sitului C și a obiectivelor sale de conservare. Cu toate acestea, din cauza nivelului scăzut de detaliere, efectele documentului de politici și planificare asupra speciei C4 au fost imposibil de evaluat. Efectele elementelor sale asupra speciei respective trebuie evaluate în viitor în cadrul următoarelor etape ale procesului de planificare și autorizare.	

Concluzia finală pentru documentul de politici și planificare în cadrul studiului de evaluare a biodiversității:

Documentul de politici și planificare nu trebuie să fie aprobat.

Inițiatorul acestuia poate solicita continuarea procedurii în conformitate cu prevederile art. 8⁵ alin. (4) din Legea nr. 11/2017.

Aprobarea documentului de politici și planificare este posibilă numai dacă toate cerințele acestei dispoziții au fost îndeplinite în ceea ce privește obiectivele de conservare a sitului B.

129. Concluzia privind semnificația efectului documentului de politici și planificare asupra siturilor Emerald potențial afectate se bazează pe evaluarea efectului documentului de politici și planificare atât separat, cât și în combinație cu alte documente de politici și planificare și activități existente și/sau aprobate, pe baza valorilor numerice atribuite efectului asupra anumitor obiective de conservare a sitului. Concluzia trebuie formulată separat pentru fiecare sit Emerald potențial afectat. În cele din urmă, concluzia finală se stabilește pe baza acestor concluzii separate.

130. Regula de bază este că, în cazul în care există probabilitatea unui efect negativ semnificativ (-2) chiar și asupra unui singur obiectiv de conservare a sitului Emerald, documentul de politici și planificare nu poate fi aprobat, cu excepția cazului în care au fost îndeplinite cerințele art. 8⁵ alin. (4) din Legea nr. 11/2017, care fac obiectul procedurilor ulterioare administrate de autoritatea competentă. Această concluzie finală trebuie să fie indicată fără ambiguitate chiar la sfârșitul studiului de evaluare a biodiversității.

131. Proiectul studiului de evaluare a biodiversității este înaintat de către inițiatorul documentului de politici și planificare către autoritatea competentă. Autoritatea competentă examinează studiul și, dacă identifică lacune semnificative în informațiile furnizate, metode de evaluare abordate de către echipa de experți sau concluzii incorecte sau nefondate ale studiului de evaluare a biodiversității, returnează studiul inițiatorului cu o argumentare scrisă în care sunt indicate modificările necesare. Autoritatea competentă are dreptul de a returna studiul de evaluare a biodiversității pentru modificări în mod repetat, atâta timp cât toate lacunele identificate nu au fost remediate.

132. În cazul în care concluzia studiului de evaluare a biodiversității exclude probabilitatea unor efecte semnificative negative ale documentului de politici și planificare asupra oricărui sit Emerald, autoritatea competentă aprobă documentul de politici și planificare în conformitate cu prevederile prevăzute în art. 8⁵ alin. (3) din Legea nr. 11/2017.

Secțiunea a 5-a. Soluțiile alternative

133. În cazul în care concluzia studiului de evaluare a biodiversității confirmă că documentul de politici și planificare, separat și/sau în combinație cu alte activități existente și/sau aprobate, este susceptibil de a avea un efect negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, autoritatea competentă informează inițiatorul că documentul de politici și planificare nu poate fi aprobat pentru dezvoltare, decât dacă inițiatorul completează studiul de evaluare a biodiversității cu date și descrierea unor soluții alternative care nu ar avea un efect negativ semnificativ asupra siturilor Emerald. Procedura de selectare a soluțiilor alternative și de evaluare a acestora este explicată în **anexa nr. 8, etapa II**.

134. În cazul în care se găsesc soluții alternative care nu au efect negativ semnificativ

asupra siturilor Emerald, inițiatorul documentului de politici și planificare nu este obligat să completeze studiul de evaluare a biodiversității cu informații privind **etapa II din Anexa nr. 8**. Studiul de evaluare a biodiversității completat se transmite autorității competente.

135. În cazul în care studiul de evaluare a biodiversității completat nu identifică nici o soluție alternativă la documentul de politici și planificare sau dacă astfel de alternative nu pot elimina probabilitatea unui efect negativ semnificativ asupra oricărui sit Emerald, studiul de evaluare a biodiversității este completat în continuare cu informații privind existența unor considerente imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, care să justifice aprobarea dezvoltării documentului de politici și planificare, necătând la efectul negativ semnificativ al acestuia asupra siturilor Emerald.

Secțiunea a 6-a. Măsurile compensatorii

136. În cazul în care nu se găsesc soluții alternative, dar sunt demonstrate considerente imperative de interes public major privind sănătatea umană, siguranța publică sau beneficiile de mediu, inclusiv beneficiile sociale sau economice, inițiatorul trebuie să se asigure că studiul de evaluare a biodiversității este completat cu măsuri compensatorii.

137. Măsurile compensatorii reprezintă o „ultimă soluție” pentru aprobarea dezvoltării documentelor de politici și planificare care au un efect negativ semnificativ asupra sitului Emerald. Aceste măsuri se aplică numai dacă:

- 1) lipsesc soluțiile alternative care nu au un efect negativ semnificativ asupra siturilor Emerald;
- 2) există considerente imperative confirmate de interes public major pentru sănătatea umană, siguranța publică sau beneficiile de mediu, inclusiv beneficiile sociale sau economice.

138. Măsurile compensatorii și planul de punere în aplicare a acestora sunt stabilite de către inițiatorul documentului de politici și planificare în conformitate cu orientările practice privind modul de determinare a măsurilor compensatorii prevăzute în **anexa nr. 10**.

139. În multe cazuri, măsurile necesare includ identificarea și asigurarea unui habitat de compensare și a lucrărilor necesare pentru menținerea acestuia în condiții ecologice favorabile. Măsurile compensatorii trebuie să compenseze efectele preconizate asupra sitului, de exemplu prin crearea sau restaurarea unui habitat de același tip cu cel care urmează să fie deteriorat sau pierdut.

140. Având în vedere cerința de asigurare a coerenței rețelei Emerald și posibilitatea desemnării unui habitat compensatoriu în afara unei zone existente, autoritatea competentă întreprinde toate acțiunile necesare pentru a se asigura că măsurile propuse îndeplinesc în mod adecvat cerințele Directivei 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 206 din 22 iulie 1992), așa cum a fost modificată prin Directiva 2013/17/UE din 13 mai 2013.

141. Autoritatea responsabilă de aprobarea motivului imperativ de interes public major este Ministerul Mediului. Un document de politici și planificare poate fi aprobat în baza principiului existenței motivului imperativ de interes public major doar după ce Ministerul Mediului este de acord cu măsurile compensatorii propuse. Măsurile compensatorii aprobate trebuie încorporate în documentul de politici și planificare și incluse în condițiile de aprobare a acestuia.

142. La recepționarea studiului de evaluare a biodiversității de la inițiatorul documentului de politici și planificare, autoritatea competentă evaluează caracterul complet al studiului și verifică toate informațiile prezentate în studiu, inclusiv concluziile privind semnificația efectelor, soluțiile alternative, justificarea existenței motivului imperativ de interes public major și măsurile de compensare propuse. În cazul în care autoritatea competentă constată erori și omisiuni semnificative, aceasta returnează studiul de evaluare a biodiversității inițiatorului, pentru a fi completat.

143. Consultarea publică a studiului de evaluare a biodiversității ca parte componentă a raportului privind evaluarea strategică de mediu se desfășoară conform art. 10 al Legii nr. 11/2017 și prezentului ghid.

Secțiunea a 6-a. Concluzia evaluării biodiversității (elaborată de către autoritatea competentă)

144. Concluziile evaluării biodiversității reprezintă parte componentă a avizului de mediu emis în cadrul procedurii de evaluare strategică de mediu.

145. Autoritatea competentă, ținând cont de concluziile studiului privind evaluarea biodiversității, comentariile și propunerile publicului interesat, decide următoarele:

- 1) evaluarea biodiversității nu a determinat probabilitatea unui efect negativ semnificativ asupra siturilor Emerald; sau
- 2) evaluarea biodiversității a determinat probabilitatea unui efect negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, dar sunt îndeplinite următoarele condiții:
 - a) alternativa propusă spre aprobare este cea care implică cel mai redus efect asupra obiectivelor de conservare ale siturilor Emerald și nu există o altă alternativă fezabilă care să genereze efecte ne semnificative;
 - b) există motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială și economică;
 - c) măsurile compensatorii propuse de inițiator sunt de natură să înlăture efectul negativ al documentului de politici și planificare și să asigure coerența și buna funcționare a siturilor Emerald;
- 3) evaluarea biodiversității a constatat existența unui efect negativ semnificativ asupra siturilor Emerald și condițiile prevăzute la subpct. 2) nu sunt îndeplinite.

146. În cazul în care se ia o decizie conform pct. 145 subpct. 1) și 2), autoritatea competentă include în concluzia privind evaluarea biodiversității condițiile necesare pentru aprobarea documentului de politici și planificare ținând cont de obiectivele de conservare a siturilor Emerald.

147. În cazul în care autoritatea competentă adoptă o decizie conform pct. 145 subpct. 3), concluzia privind evaluarea biodiversității precizează că documentul de politici și planificare nu poate fi aprobat. Această concluzie poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

148. Autoritatea competentă aprobă documentul de politici și planificare în conformitate cu art. 14 al Legii nr. 11/2017, în cazul în care în urma evaluării biodiversității nu se constată un efect negativ semnificativ asupra siturilor Emerald conform Legii nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică.

Procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier

Secțiunea 1. Aspecte generale privind evaluarea strategică de mediu în context transfrontalier

149. La etapa de evaluare prealabilă a procedurii de evaluare strategică de mediu pentru documentele de politici și planificare prevăzute la art. 3 alin. (2) și (3), precum și la etapa de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică pentru documentele de politici și planificare specificate la art. 3 alin. (1) al Legii nr. 11/2017, poate fi constatat că implementarea documentului de politici și planificare pe teritoriul Republicii Moldova poate genera efecte semnificative asupra mediului și sănătății populației unui alt stat. Identificarea unor posibile efecte transfrontaliere se determină prin examinarea efectelor potențiale ale documentului de politici și planificare și ale alternativelor acestuia, ținând cont de *natura, dimensiunea și localizarea efectelor (aproprierea față de frontieră)*, precum și de criteriile prevăzute în Anexa nr.1 la Legea nr. 11/2017.

150. Procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier este desfășurată de către Ministerul Mediului. Toate documentele, comunicările, procesele verbale generate în urma consultărilor interguvernamentale, precum și orice alte documente asociate procedurii evaluării strategice de mediu în context transfrontalier sunt considerate informații publice și sunt publicate pe pagina web oficială a Ministerului Mediului.

151. Evaluarea strategică de mediu în context transfrontalier poate fi inițiată în următoarele cazuri:

- 1) la inițiativa Ministerului Mediului, atunci când în etapa de evaluare prealabilă sau de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind ESM, s-a constatat că documentul de politici și planificare poate genera efecte semnificative asupra mediului și sănătății populației din afara hotarelor Republicii Moldova;
- 2) la cererea unui alt stat al cărui teritoriu poate fi afectat de posibilele efecte asupra mediului și sănătății ca urmare a implementării activităților prevăzute în documentul de politici și planificare.

Secțiunea a 2-a. Procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte de origine

152. În cazul în care se constată necesitatea desfășurării evaluării strategice de mediu în context transfrontalier, autoritatea competentă suspendă procedura de evaluare strategică la nivel național și inițiază procedura de evaluare strategică în context transfrontalier.

153. Ministerul Mediului solicită inițiatorului traducerea documentelor relevante, inclusiv cererea de evaluare prealabilă sau, după caz, conținutul cererii privind determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, indicând clar informațiile care urmează a fi traduse și perioada rezonabilă pentru transmiterea traducerilor.

154. După recepționarea informației traduse din partea inițiatorului, Ministerul Mediului notifică partea/părțile afectată/e conform modalităților convenite bilateral, atașând

documentele traduse și indicând un termen pentru transmiterea răspunsului privind participarea sau neparticiparea în procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier. Termenul stabilit pentru furnizarea unui răspuns din partea părții afectate nu poate fi mai mic de 30 de zile. În termen de 5 zile lucrătoare de la transmiterea notificării părții/părților afectate, Ministerul Mediului publică pe pagina sa web oficială notificarea însoțită de un rezumat, ce conține data transmiterii notificării, termenul furnizat pentru răspuns și alte informații relevante.

155. Așa cum termenii prevăzuți în legislația națională atât a părții de origine precum și a părții afectate diferă, este imperativ de a se aprecia un termen rezonabil pentru ambele părți când partea afectată este disponibilă să furnizeze un răspuns oficial. Acest aspect trebuie prevăzut pentru toate etapele, inclusiv în desfășurarea consultărilor transfrontaliere.

156. În cazul când partea afectată decide să nu participe în evaluarea strategică de mediu în context transfrontalier sau nu transmite un răspuns în termenul indicat în notificare, Ministerul Mediului emite o decizie privind încetarea procedurii de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier, și continuă procedura de evaluare strategică de mediu la nivel național. Decizia se publică în decurs de 5 zile lucrătoare, pe pagina web a Ministerului Mediului în compartimentul dedicat evaluării strategice de mediu. Pentru a menține consecutivitatea comunicării, decizia și răspunsul parvenit, sau lipsa răspunsului din partea părții afectate, este plasat în același compartiment unde este publicată și notificarea către partea afectată.

157. În cazul când partea afectată confirmă participarea în procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier, Ministerul Mediului împreună cu Agenția de Mediu, după caz, organizează o ședință de inițiere cu partea afectată pentru stabilirea metodelor de lucru, termenelor și limbii de comunicare, ținând cont de prevederile art. 11 alin. (5) din Legea nr. 11/2017.

158. Consultările transfrontaliere (între reprezentanții țărilor), inclusiv informațiile care sunt agreeate pentru conținutul raportului evaluării strategice de mediu, termenele, metodele aplicate, limba de comunicare, modul de desfășurare al consultărilor, sunt documentate într-un proces verbal ulterior semnat de membrii participanți la ședință. O copie a procesului verbal este remisă părții afectate.

159. Inițiatorul suportă toate cheltuielile aferente traducerii documentelor necesare pentru notificarea părții afectate, a raportului de evaluare strategică de mediu, a documentului de politici și planificare și a altor materiale relevante.

160. Fiind agreeate detaliile și aspectele esențiale ce țin de efectuarea procedurii de evaluare strategică în context transfrontalier, inițiatorul se ghidează de aceste prevederi în pregătirea raportului privind evaluarea strategică de mediu.

161. Raportul de evaluare strategică de mediu al documentului de politici și planificare după ce este finalizat de către inițiator și depus la Ministerul Mediului, este remis timp de 5 zile lucrătoare către partea afectată pentru a fi plasat spre informarea și consultarea publicului interesat. Termenul de consultare, este cel agreeat la ședința de inițiere sau în lipsa acestuia se stabilește un termen rezonabil fără a depăși 30 de zile lucrătoare.

162. După finalizarea consultărilor și recepționarea comentariilor parvenite din partea părții afectate, Ministerul Mediului transmite aceste opinii către inițiator pentru îmbunătățirea raportului de evaluare strategică de mediu și, după caz, pentru ajustarea documentului de politici și planificare.

163. Aprobarea documentului de politici și planificare are loc numai după finalizarea procedurii de consultări transfrontaliere și evaluarea calității raportului privind evaluarea strategică de mediu. Inițiatorul transmite autorității competente informația privind aprobarea documentului de politici și planificare în termen de 15 zile de la data aprobării. Ministerul Mediului, remite părții afectate în termen de 10 zile lucrătoare, documentul de politici și planificare, concluzia calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, avizul de mediu, dar și rezultatele consultărilor interguvernamentale.

Secțiunea a 3-a. Procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte afectată

164. În cazul când Republica Moldova recepționează o notificare din partea unui alt stat referitoare la un document de politici și planificare a cărui implementare poate afecta mediul și sănătatea populației din Republica Moldova, se consideră că Republica Moldova este parte potențial afectată.

165. După recepționarea notificării, în termen de 5 zile lucrătoare, Ministerul Mediului publică notificarea și documentele aferente pe pagina sa web oficială. Totodată, Ministerul Mediului identifică publicul interesat și autoritățile publice interesate și asigură informarea și consultarea acestora, oferindu-le posibilitatea de a transmite propuneri și comentarii.

166. Termenul acordat pentru consultare este de 15 zile, timp în care Ministerul Mediului recepționează avizele autorităților publice interesate și comentariile parvenite de la publicul interesat. Luând în considerare comentariile și propunerile autorităților publice interesate și ale publicului interesat primite și termenul indicat în notificare, Ministerul Mediului comunică oficial părții de origine decizia Republicii Moldova privind participarea sau refuzul participării în procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier.

167. În cazul în care Republica Moldova decide să nu participe în procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier, Ministerul Mediului notifică în scris partea de origine despre această decizie și publică informația respectivă pe pagina sa web oficială în termen de 5 zile lucrătoare.

168. În cazul în care Republica Moldova decide să participe în procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier, Ministerul Mediului informează autoritatea competentă a țării de origine despre decizia sa și propune organizarea unei ședințe de inițiere pentru stabilirea detaliilor procedurale, termenelor și metodele aplicabile în procesul de evaluare.

169. După recepționarea documentului de politici și planificare din partea părții de origine, dar și al raportului privind evaluarea strategică de mediu, Ministerul Mediului le publică în termen de 5 zile lucrătoare pe pagina sa web oficială, informând în acest sens autoritățile publice centrale și locale, precum și publicul interesat. Termenul de desfășurare a consultărilor este agreat din start în timpul ședinței de inițiere cu partea de origine.

170. Propunerile parvenite din partea publicului, precum și avizele recepționate din partea autorităților sunt integrate într-un document de informare și furnizat părții de origine, în limba de comunicare agreată în timpul ședinței de inițiere.

171. După recepționarea documentului de politici și planificare aprobat, precum și a avizului de mediu emis de către autoritatea competentă a țării de origine, Ministerul Mediului, publică aceste documente pe pagina sa web oficială în compartimentul dedicat evaluării strategice de mediu.

Dispoziții generale cu privire la acordurile internaționale

172. Dacă prevederile acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decât cele stabilite în legislația Republicii Moldova cu privire la protecția mediului, se aplică prevederile acordurilor internaționale.

Se ține cont de două aspecte:

- 1) în ceea ce privește procedura de efectuare a evaluării strategice de mediu se aplică următoarele acte:
 - a) Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus, Danemarca, la 25 iunie 1998, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.346/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.039);
 - b) Convenția cu privire la evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo), semnată la Espoo, Finlanda la 25 februarie 1991, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1546/1993 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1993, nr.006);
 - c) Protocolul privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, semnat la Kiev (Ucraina) la 21 mai 2003, ratificat prin Legea nr.156/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 336-346, art. 561).
- 2) în ceea ce privește aplicarea prevederilor în evaluările de mediu, pot fi folosite tratatele internaționale din toate domeniile cum ar fi: aer, apă, diversitate biologică, etc. Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, poate fi accesată pe pagina web oficială a Ministerului Mediului la link-ul: <https://mediu.gov.md/ro/node/5245>.

Avizul de mediu

173. Autoritatea competentă, ținând cont de opinia Comisiei de experți cu privire la proiectul documentului de politici și planificare, precum și de rezultatele consultărilor publice naționale și, după caz, transfrontaliere, emite avizul de mediu conform modelului din **anexa nr. 11** care integrează, după caz, concluzia privind evaluarea biodiversității.

174. Concluzia privind evaluarea biodiversității este imperativă și trebuie să fie încorporată de inițiator în documentul de politici și planificare final prezentat spre adoptare.

175. În cazul în care în urma evaluării biodiversității se constată un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, avizul de mediu este negativ și inițiatorul nu poate să aprobe documentul de politici și planificare.

176. Avizul de mediu este obligatoriu pentru inițiator la etapa de aprobare a documentului de politici și planificare. Avizul de mediu cuprinde informațiile prevăzute în art. 8⁴ alin. (4) din Legea nr. 11/2017.

177. Autoritatea competentă informează inițiatorul, în scris, cu privire la emiterea avizului de mediu, în decurs de 5 zile lucrătoare, precum și plasează avizul de mediu pe pagina web oficială.

178. Avizul de mediu este un act administrativ și, prin urmare, acesta poate fi contestat în instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018.

179. Autoritatea competentă creează, dezvoltă și ține registrul electronic de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu în limba română, fiind plasat pe pagina sa web oficială. Acesta include și link-urile documentelor aprobate de autoritatea competentă pentru fiecare etapă de evaluare strategică de mediu. Modelul registrului electronic de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu este prezentat în **Anexa nr.12**.

180. Înscrierile în Registrul electronic de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu se fac în termen de până la 5 zile lucrătoare din data finisării fiecărei etape de evaluare strategică de mediu.

181. Ținerea Registrului electronic de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu este asigurată de către persoana responsabilă, conform fișei postului, de evaluarea strategică de mediu a autorității competente.

Aprobarea documentului de politici și planificare

182. Pentru luarea deciziei de aprobare a documentului de politici și planificare se ia în considerare concluzia cu privire la calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu, avizul de mediu, rezultatele consultărilor interguvernamentale, comentariile și propunerile recepționate în urma consultărilor publicului interesat și ale autorităților publice interesate, inclusiv în context transfrontalier.

183. Astfel, nici un document de politici și planificare sau vreo modificare a acestuia nu pot fi supuse aprobării fără obținerea avizului de mediu pozitiv de la autoritatea competentă (cele ce se supun obligatoriu procedurii evaluării strategice de mediu, precum și cele care au fost supuse determinării necesității de efectuare a evaluării strategice de mediu).

184. Pentru aprobarea documentului de politici și planificare inițiatorul prezintă documentele prevăzute de legislație, inclusiv avizul de mediu. După aprobarea documentului de politici și planificare, inițiatorul plasează pe pagina sa web oficială avizul de mediu, precum și:

- 1) documentul de politici și planificare în forma aprobată;
- 2) informații privind modul în care au fost integrate în documentul de politici și planificare problemele de mediu, impactul documentului de politici și planificare asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației;
- 3) informații privind consultarea publicului și a autorităților administrației publice centrale și locale, rezultatele consultărilor în context transfrontalier, conform prevederilor art. 10¹–12 din Legea nr. 11/2017.

Monitorizarea documentelor de politici și planificare

185. Scopul monitorizării este de a înregistra și analiza care sunt efectele asupra mediului ale implementării unui document de politici și planificare pentru a permite, în cazul în care se observă unele efecte negative, ca documentul respectiv să fie modificat pentru înlăturarea lor; de a asigura că orice problemă care poate apărea în timpul implementării, fie că a fost sau nu prevăzută, poate fi identificată, previziunile viitoare putând fi mult mai exacte; de a se utiliza și corela informațiile rezultate cu cele obținute de la alte planuri și programe în vederea pregătirii informațiilor care vor fi necesare pentru evaluarea impactului asupra mediului pentru activitățile planificate.

186. Inițiatorul, în limita competențelor sale și în conformitate cu programul de monitorizare stabilit, monitorizează efectele semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ale implementării documentului de politici și planificare cu scopul de a identifica efectele adverse neprevăzute într-un stadiu incipient și pentru a putea întreprinde măsurile de remediere corespunzătoare.

187. Programul de monitorizare include în sine un tabel în care se indică indicatorii de monitorizare, perioada monitorizării și structurile responsabile în elaborarea rapoartelor de monitorizare și punerea acestora către publicul larg. Programul de monitorizare este parte componentă al documentului de politici și planificare și al raportului de evaluare strategică de mediu.

188. În baza programului și calendarului prestabilit, inițiatorul informează autoritatea competentă referitor la realizarea programului de monitorizare, precum și plasează pe pagina web aceste rapoarte.

Răspunderea și contestarea deciziilor

189. În vederea asigurării implementării coerente a Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, au fost stabilite prevederi privind răspunderea pentru neexecutarea cadrului normativ.

Aceste forme de răspundere sunt:

- 1) disciplinară în baza legislației din domeniul muncii pentru funcționarii publici ce au executat eronat sau au ignorat prevederile Legii nr.11/2017;
- 2) civilă ce poate ține de lezarea drepturilor sau nerespectarea prevederilor stipulate între contractele civile încheiate, în special, între inițiator și elaborator;
- 3) contravențională se aplică pentru încălcarea prevederilor Codului Contravențional.
- 4) penală survine doar în cazul în care prin acțiunile reprezentanților inițiatorului, elaboratorului, autorității competente au fost cauzate prejudicii considerabile mediului, vieții și sănătății omului.

190. Posibilitatea de a contesta în instanță este aplicabilă și în cazul dacă una dintre părți consideră că decizia emisă la orice etapă a procedurii de evaluare strategică de mediu a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural sau de drept material conform prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

**Modelul scrisorii și conținutul informației privind determinarea necesității
efectuării evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă)**

Modelul scrisorii oficiale pentru evaluarea prealabilă

1. ANTET*;

.....
**care va include date despre numele inițiatorului, adresa, date de contact (tel., e-mail, etc.);*

2. Numărul de înregistrare și data scrisorii elaborate de către inițiator;

3. Destinatarul – autoritatea competentă (Ministerul Mediului sau Agenția de Mediu), pentru care legislația atribuie competența de efectuare a procedurii de evaluare strategică de mediu;

4. Conținutul solicitării privind determinarea necesității de efectuare a evaluării strategice de mediu pentru documentul de politici sau planificare:

Prin prezenta **se solicită evaluarea prealabilă a documentului de politici și planificare:**
"....." (se va completa denumirea proiectului documentului de politici și planificare), pentru a se determina necesitatea efectuării evaluării strategice de mediu, în conformitate cu Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

În acest context, se anexează următoarea informație care va constitui temei pentru emiterea deciziei privind evaluarea prealabilă.

5. ANEXĂ file;

În original semnătura, numele și prenumele inițiatorului și, după caz, ștampila umedă.

**Informația necesară pentru efectuarea evaluării prealabile
(perfectată de inițiator)**

1) informații despre inițiator

a) denumirea și adresa instituției

(Inițiatorul documentului de politici și planificare – autoritatea administrației publice centrale sau locală, care solicită determinarea necesității evaluării strategice de mediu, cu includerea denumirii acesteia, adresa juridică, poștală, datele de contact (numerele de telefon, adresa de email, etc.)).

b) numele, prenumele, adresa și datele de contact ale reprezentantului autorizat de inițiator;

(Se va indica numele, prenumele, funcția ocupată, adresa poștală și electronică, numerele de telefon ale reprezentantului autorizat care reprezintă inițiatorul și asigură orice acțiune în legătură cu efectuarea procedurii de evaluare strategică de mediu).

2) informații privind documentul de politici și planificare

a) denumirea documentului de politici sau planificare;

(Denumirea completă a documentului de politici și planificare, după caz. Reamintim, că denumirea nu este un criteriu care ar determina necesitatea efectuării sau neefectuării evaluării strategice de mediu. Sunt supuse evaluării strategice de mediu doar acele documente de politici și planificare care corespund prevederilor art.3 al Legii nr.11/2017).

b) fundamentarea necesității de elaborare a documentului de politici sau planificare;

(Complexul de cercetări și investigații întreprinse ex-ante procesului de inițiere a elaborării proiectului de politici sau planificare, care argumentează necesitatea inițierii unui document de politici național sau local. La fel, vor fi descrise riscurile posibile identificate în urma implementării documentului de politici și planificare;

Fundamentarea trebuie să descrie scopul și obiectivele, domeniul de aplicare, principalele caracteristici ale acestuia, viziunile noi, activitățile/acțiunile ce se doresc a fi întreprinse pentru realizarea documentului de politici sau planificare).

c) principalele aspecte de protecție a mediului, incluse în proiectul documentului de politici sau planificare;

(În contextul identificării aspectelor de protecție a mediului la această etapă se prezintă următoarea informație: definirea și identificarea părților interesate care pot fi afectate în urma implementării documentului de politici și planificare; definirea propunerilor privind aspectele de mediu care pot fi afectate, și care vor ghida ulterior analiza mai detaliată în procesul de efectuare a evaluării strategice de mediu).

d) principalele direcții și termenul de implementare;

(Descrierea succintă a domeniului de aplicare și caracteristicile principale a intervenției acestuia. Se indică dacă documentul de politici sau planificare presupune extinderea unei versiuni anterioare, sau este un document de politici și planificare nou inițiat. La fel, se va indica perioada de implementare a documentului de politici și planificare, precum și măsura în care documentul de politici influențează alte documente de politici și planificare, inclusiv cele dintr-o ierarhie).

e) existența unui cadru pentru activitățile enumerate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care este necesară autorizația;

(Aici inițiatorul indică care este baza legislativă și politică pentru elaborarea documentului de politici și planificare. Inițiatorul trebuie să argumenteze și să indice dacă în viitorul document de politici sau planificare (măsurile incluse) este prevăzută implementarea activităților ce cad sub incidența Anexelor nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. La fel, inițiatorul indică dacă în viitorul document (măsurile incluse) este prevăzută implementarea a oricăror activități planificate pentru care este necesar actul permisiv emis în conformitate cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător).

f) posibilele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ca urmare a implementării documentului de politici sau planificare;

(Acest compartiment descrie posibilele efecte semnificative asupra mediului, precum și asupra populației care pot rezulta în urma implementării documentului de politici sau planificare. În identificarea efectelor se ține cont de măsurile incluse în documentul de politici și planificare, obiectivele setate, precum și existența altor documente de politici și planificare fie în curs de implementare sau aprobate care împreună cu documentul de politici și planificare existent pot produce efecte semnificative asupra mediului și sănătății).

g) termenul de elaborare și metoda de aprobare a documentului de politici sau planificare;

(Se indică perioada completă de la inițiere până la aprobarea documentului de politici și planificare, ținând-se cont și de perioada dedicată pentru consultări cu publicul și cu autoritățile interesate. Se indică dacă documentul de politici și planificare urmează a fi adoptat de Parlament, Guvern sau de o autoritate a administrației publice locale de nivelul al doilea. La fel, se descrie și probabilitatea documentului de politici și planificare de a avea efecte transfrontaliere).

h) conceptul documentului de politici și planificare;

(Se descrie conceptul documentului de politici și planificare cum este prevăzut în art. 3¹ alin. (1) la Legea nr.11/2017. Se va descrie necesitatea elaborării documentului de politici și planificare, problema abordată, părțile implicate etc.).

g) natura modificărilor propuse de documentul de politici și planificare care a fost supus anterior evaluării strategice de mediu, după caz.

(Dacă documentul de politici și planificare a fost supus anterior procedurii evaluării strategice de mediu, iar la etapa dată presupune extinderea, modificarea, actualizarea măsurilor și a obiectivelor, se indică acest aspect în compartimentul de față. Se ține cont de toate aspectele cheie ce presupune natura modificărilor propuse).

3) informații privind teritoriul afectat:

a) stabilirea teritoriului afectat;

(Se definește și descrie cadrul de aplicare teritorial al evaluării strategice de mediu, unde se descrie: zonele, localitățile, regiunea potențial afectată de documentul de politici și planificare. Teritoriul este descris din mai multe puncte de vedere: administrativ, geografic și efectele potențiale asupra factorilor de mediu. Se anexează harta zonei cu toate elementele ce sunt necesare pentru implementarea documentului de politici și planificare).

b) principalele caracteristici și probleme de mediu din teritoriul afectat.

(Informația dată, trebuie să prevadă care sunt cele mai mari probleme de mediu din teritoriul unde se planifică implementarea documentului de politici și planificare. Problemele de mediu trebuie să facă referință la componentele cheie de mediu: aer, apă, sol, subsol, diversitatea biologică, păduri, etc.).

Partea cu schițe, hărți, grafice, ș.a. trebuie să prezinte amplasarea în spațiu a obiectivelor/ activităților ce se doresc a fi dezvoltate în viitor, precum și încadrarea față de ariile naturale protejate de stat/zone protejate/zone cu regim special de protecție, etc.

**Modelul deciziei privind determinarea necesității efectuării
evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă)**

Antetul autorității competente/
adresa/ date de contact

DECIZIE PRIVIND EVALUAREA PREALABILĂ

Nr. _____ din _____

Ca urmare a solicitării adresată de către

.....(*numele și adresa inițiatorului*)

înregistrată cu nr. din, privind evaluarea prealabilă/
determinarea necesității efectuării evaluării strategice de mediu pentru
..... (*denumirea documentului de politici sau planificare*).

în baza

- Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.109-118, art.155)
- Legii nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică, art. 12⁶, alin. (1)
- Hotărârii Guvernului nr. 145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 206-208, art. 343), cu modificările și completările ulterioare
- Hotărârii Guvernului nr. 549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.210-223, art.603)
(*se vor indica și alte acte normative care prevăd procedura de implementare a evaluării strategice de mediu*)

în urma examinării și verificării documentelor transmise, având în vedere că:

(*se înscriu următoarele: documentul de politici sau planificare cade sau nu sub incidența Legii nr.11/2017, criteriile de determinare a necesității evaluării strategice de mediu conform anexei nr.1 la Legea nr.11/2017, scopul documentului de politici și planificare*)

Autoritatea competentă pentru protecția mediului,
(*se indică autoritatea*)

în rezultatul examinării/consultării informației prezentate pentru determinarea necesității efectuării evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă), precum și a rezultatelor

de identificare a posibilelor efecte semnificative asupra mediului,

DECIDE:

1) documentul de politici sau planificare (*denumirea acestuia*) propus a fi dezvoltat/ implementat(*se indică regiunea localitatea, țara*) urmează a fi supus evaluării strategice de mediu în context național/transfrontalier, după caz, **și a evaluării biodiversității**;

2) documentul de politici sau planificare (*denumirea acestuia*) propus a fi dezvoltat/ implementat(*se indică regiunea localitatea, țara*) **necesită efectuarea evaluării strategice de mediu în context național/transfrontalier, după caz, fără evaluarea biodiversității**;

3) documentul de politici sau planificare (*denumirea acestuia*) propus a fi dezvoltat/ implementat(*se indică regiunea localitatea, țara*) se consideră că nu are efecte semnificative asupra mediului și sănătății umane și nu este necesară efectuarea evaluării strategice de mediu;

(se indică justificarea deciziei care a stabilit lipsa sau necesitatea demarării procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile art.3 din Legea nr.11/2017)

Decizia privind evaluarea prealabilă se emite cu următoarele condiții:

.....

.....

.....

(în dependență de decizia motivată emisă, se vor scrie condițiile solicitate de către autoritatea competentă cu referire la documentul de politici și planificare).

Nerespectarea condițiilor prezentei decizii poate fi contestată în instanța de judecată în baza Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Conducător

Nume, prenume

Șef subdiviziune

Nume, prenume

Executor:

(nume, prenume, tel de contact)

Structura informației inclusă în decizia de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu

Informația inclusă în anexa 1 la decizia de determinare a domeniului de aplicare se elaborează succint și se focusează pe aspecte cheie ce sunt necesare de a fi dezvoltate/detaliat în raportul privind evaluarea strategică de mediu.

I. Prezentarea documentului de politici și planificare

(Acest compartiment se va concentra pe caracterul documentului, scopurile, obiectivele și structura, dar și natura măsurilor și activităților planificate la nivel național în documentul de politici și planificare)

II. Domeniul propus pentru raportul de evaluare strategică de mediu, inclusiv identificarea alternativelor

(Acest compartiment identifică și descrie aspectele cheie de mediu și sănătate ce vor fi descrise și detaliate în raportul de evaluare strategică de mediu. La fel, vor fi analizate alternativele, inclusiv alternativa „zero”. Un exemplu de identificare al efectelor este furnizat în tabelul de mai jos.)

Tabelul nr. 3. Identificarea efectelor

Nr.	Factor de mediu analizat în Raportul ESM	Obiectivul propus pentru Raportul ESM	Întrebări orientative ce urmează a fi luate în calcul și detaliate în Raportul ESM
1.	Biodiversitate, Floră și Faună	Protejarea și îmbunătățirea biodiversității, a speciilor prioritare, a habitatelor vulnerabile și a conectivității habitatelor (fără pierderi și îmbunătățirea conectivității acolo unde este posibil)	Va proteja și îmbunătăți mediul acvatic, habitatele și speciile? Va fi afectată starea de conservare a vreunei zone Ramsar, arii naturale protejate de stat, situri Emerald? Va limita, reduce sau crește riscul introducerii sau răspândirii speciilor invazive? etc
2.	Factorii climatici	Reducerea vulnerabilității față de intensificarea efectelor provocate de schimbările climatice	Sunt incluse măsuri de reziliență la schimbările climatice? etc

2.1. Datele de referință privind mediul și sănătatea

(Acest compartiment trebuie să ofere o prezentare generală a stării actuale privind mediul și sănătatea, exprimată prin date, tabele, grafice etc. Acest capitol trebuie să includă, cel puțin, secțiunile descrise mai jos, totodată în dependență de măsurile incluse în documentul de politici și planificare se vor descrie și alți factori cheie care pot fi afectați)

Sol, geologie, peisaj etc.

Hidrologie

Ape subterane

Ape reziduale

Biodiversitate, ecosistem și protecția naturii (inclusiv, dacă este cazul se va atrage atenția și la agenți patogeni, dăunători etc.)

Utilizarea terenurilor, riscuri naturale

Calitatea aerului și schimbări climatice

Zgomotul

Gestionarea deșeurilor

Populație și sănătate publică

Patrimoniu cultural

Etc.

2.2. Obiectivele de mediu și sănătate a populației

(Acest compartiment conține analiza principalelor documente de politici și planificare existente la nivel național/local și obiectivele acestora de mediu și sănătate a populației. Acestea vor servi drept bază pentru elaborarea cadrului de referință al documentului de politici și planificare. Exemplu de tabel este furnizat mai jos pentru un document de politici sau planificare din sectorul apă).

Tabelul nr. 1. Obiectivele principale prevăzute în documente de politici și planificare la nivel național/local relevante documentului de politici și planificare supus ESM

Nr.	Document de politici și planificare	Obiective principale/ținte
1.	Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”	Obiectivul general 10: Asigurarea unui mediu sănătos și sigur Obiectiv specific 10.6. Gestionarea integrată a resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv prin cooperare transfrontalieră.
2.	Strategia de mediu pentru anii 2024-2030	Obiectivul general 2. Îmbunătățirea calității apelor de suprafață și subterane, protecția și gestionarea durabilă a resurselor de apă.

2.3. Identificarea efectelor de mediu și sănătate (inclusiv cele în context transfrontalier)

(Acest compartiment descrie problemele cheie de mediu și sănătate identificate ca urmare a implementării documentului de politici și planificare/sau care pot fi influențate de implementarea documentului de politici și planificare sau care în comun cu alte documente de politici și planificare pot avea efecte semnificative, și care vor fi detaliate în cadrul raportului privind evaluarea strategică de mediu.

Exemple de identificare și formulare al efectelor produse asupra anumiți factori de mediu sunt furnizate în tabelul de mai jos)

Tabelul nr. 2 Efectele probabile asupra mediului și sănătății legate de acțiunile prevăzute în documentul de politici și planificare supus ESM

Nr.	Aspecte de mediu și sănătate identificate	Posibilele efecte
1.	Biodiversitate, Floră și Faună	Consecințe pentru abundența și diversitatea speciilor indigene din cauza pierderii și fragmentării habitatelor și a perturbărilor. Serviciile inadecvate de canalizare și scurgere și poluarea cauzată de evacuarea apelor reziduale ar putea afecta diversitatea și funcționalitatea ecosistemelor acvatice și ale zonelor umede.
2.	Apa	Riscul de poluare care afectează corpurile de apă (inclusiv, apele subterane, apele de suprafață și izvoarele), habitatele și speciile.

2.4. Măsurile identificate

(Acest compartiment descrie acele măsuri care vor fi aplicate pentru a preveni, reduce și, în măsura posibilului, echilibra orice efect advers semnificativ asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, prin implementarea documentului de politici și planificare)

2.5. Acțiunile de monitorizare al efectelor semnificative

(Acest compartiment descrie și identifică sub formă tabelară, acțiunile de monitorizare a efectelor semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ca urmare a implementării documentului de politici și planificare, care necesită a fi examinate în raportul privind evaluarea strategică de mediu)

III. Controlul calității Raportului privind ESM. Comisia de experți (art. 8² din Legea nr.11/2017)

IV. Gradul de calificare al experților implicați în elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu (art. 8¹ din Legea nr.11/2017)

V. Referințe

Pentru elaborarea raportului evaluării strategice de mediu, echipa de experți, suplimentar la datele privind caracteristicile DPP, va analiza un șir întreg de informații privind condițiile de mediu actuale, tendințele, prospecțiunile și scenariile de mediu viitoare. Documentele principale și sursele relevante de informații, naționale și internaționale ce pot fi consultate în procesul ESM sunt expuse mai jos:

- Baze de date naționale / regionale ale evaluărilor strategice de mediu anterioare;
- Datele colectate în temeiul altei legislații UE (în special Directiva INSPIRE);
- Baze de date la nivel european și alte baze de date internaționale;
- Baze de date la nivel național (Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Biroul Național de Statistică al RM);

- Experți la nivel local; și
- Investigații primare efectuate de experți competenți.

Notă: aceste surse de informații nu sunt exhaustive – experții pot utiliza și alte referințe relevante pentru document.

VI. Conținutul propus al Raportului privind ESM (anexa nr. 2 din Legea nr.11/2017)

VII. Consultarea publicului interesat

VIII. Necesitatea desfășurării dezbaterilor publice, luând în considerare natura documentului de politici și planificare și comentariile publicului

Executor:

(nume, prenume, tel de contact)

**Modelul deciziei cu privire la determinarea domeniului de aplicare
al raportului privind evaluarea strategică de mediu**

Antetul autorității competente
/adresa/ date de contact

DECIZIE

**cu privire la determinarea domeniului de aplicare
a raportului privind evaluarea strategică de mediu**

Nr. _____ din _____

Ca urmare a solicitării adresată de către

..... (*numele și adresa inițiatorului*)

înregistrată cu nr. din, privind determinarea necesității
efectuării evaluării strategice de mediu (art.5 alin. (4))/determinarea domeniului de
aplicare (art.7 alin. 1¹ al Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu) pentru
.....(*denumirea documentului de politici sau planificare*)

în baza

- ▶ Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.109-118, art.155)
- ▶ Legii nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică, art. 12⁶, alin. (1)
- ▶ Hotărârii Guvernului nr. 145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 206-208, art. 343)
- ▶ Hotărârii Guvernului nr. 549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.210-223, art.603)
(*se vor indica și alte acte normative care prevăd procedura de implementare a evaluării strategice de mediu*)

Autoritatea competentă,
(*se indică autoritatea*)

Ținând cont de opiniile Ministerului Sănătății și ale altor autorități publice interesate și de comentariile publicului interesat, autoritatea competentă emite decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

Decizia privind determinarea domeniului de aplicare se emite cu următoarele condiții:

.....
.....
.....

*(În dependență de decizia motivată emisă, se vor scrie condițiile solicitate de către autoritatea competentă cu referire la documentul de politici și planificare, **inclusiv se va indica pentru documentele de politici și planificare menționate în art. 3 alin. (1), care nu au parcurs evaluarea prealabilă, dar au solicitat din start determinarea domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu, faptul dacă ESM se va desfășura la nivel național, transfrontalier, cu sau fără evaluarea biodiversității).***

Anexa 1: Informația de determinare a domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu

Nerespectarea condițiilor prezentei decizii poate fi contestată în instanța de judecată în baza Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Conducător

Nume, prenume

Șef subdiviziune

Nume, prenume

Executor:

(nume, prenume, tel de contact)

**Conținutul-cadru al informației pentru
raportul privind evaluarea strategică de mediu**

Informația care trebuie inclusă în raportul privind evaluarea strategică de mediu va conține:

I. Rezumatul conținutului, principalele obiective și conexiunile documentului de politici sau planificare cu alte documente de politici sau planificare

Acest compartiment va conține o descriere al obiectivelor cheie al documentului de politici și planificare, inclusiv legătura cu alte documente de politici și planificare relevante. Se enumeră doar lista documentelor relevante cu o descriere succintă de ce acest document concret este important. La fel, se descriu și efectele cumulative asupra mediului și sănătății care pot fi produse prin implementarea documentului de politici sau planificare supus ESM și cele deja existente și aprobate care urmează a fi implementate.

II. Aspectele relevante ale stării actuale a mediului, inclusiv ale sănătății populației și evoluția sa probabilă fără implementarea documentului de politici sau planificare, care va descrie la general starea componentelor de mediu în baza analizei informațiilor disponibile din surse deschise de date de mediu și/sau cercetări suplimentare, evoluția posibilă, în caz că documentul de politici sau planificare nu va fi implementat, precum și măsuri pentru preîntâmpinarea și minimizarea consecințelor negative.

Descrierea urmează a fi structurată pe principalele componente de mediu identificate la *etapa de determinare a domeniului de aplicare a raportului* privind evaluarea strategică de mediu. Acestea pot fi, dar nu se rezumă la:

- 1) **aer** - sursele principale de emisie, situația privind calitatea aerului (principalii poluanți, concentrațiile ce depășesc valorile limită legale), etc.
- 2) **apă** - calitatea apelor de suprafață și a apelor subterane, aprovizionarea cu apă, apele reziduale și epurarea acestora, riscurile de inundații, etc.
- 3) **utilizarea terenului și solul** - harta de utilizare a terenurilor și descrierea acestora, problemele și tendințele principale, principalele probleme în utilizarea terenului (lipsa terenului pentru anumite tipuri de dezvoltare, etc.), eroziunea solului, alunecări de teren, terenuri contaminate, etc.
- 4) **deșeuri solide** - producerea deșeurilor (de ex. deșeuri miniere, deșeuri municipale, deșeuri industriale, etc.), principalele tendințe din anii trecuți, capacitățile și perspectivele existente de tratare a deșeurilor, etc.
- 5) **natura și biodiversitatea** – ariile naturale protejate de stat, speciile principale, etc.
- 6) **clima și schimbările climatice** - identificarea potențialelor emisii de gaze cu efect de seră (GES) rezultate din implementarea documentului de politici sau planificare și alternative potențiale pentru evitarea sau reducerea acestor efecte; luarea în considerare a planurilor/hărților de risc la inundații în contextul diferitelor utilizări

ale terenurilor; explorarea oricăror conflicte și sinergii între atenuarea schimbărilor climatice și adaptare.

- 7) **sănătatea publică** - baza și tendințele demografice și epidemiologice (în perspectivă de timp), factorii cheie ce influențează sănătatea publică în țară/regiune/localitate, tendințele sănătății publice, etc.
- 8) **situația și tendințele socio-economice** - oportunități de angajare în câmpul muncii, șomajul, migrația forței de muncă, venituri și cheltuieli, infrastructura socială, etc.
- 9) **patrimoniul cultural** - patrimoniul tangibil și patrimoniul netangibil, etc.
- 10) **alte probleme** - alte aspecte/probleme importante ce au fost identificate la etapa de determinare a domeniului de aplicare a raportului evaluării strategice de mediu

La descrierea componentelor de mediu menționate mai sus vor fi utilizate următoarele întrebări de reper:

- a) *care este tendința generală (ex. în ultimii 5-10 ani) pentru componentul respectiv?*
- b) *care este acoperirea geografică a tendinței identificate, aspectele care au fost afectate de către acest factor?*
- c) *ce teritorii ar putea fi afectate în viitor?*
- d) *poate tendința dată să afecteze domeniile de importanță specifică (de ex. ariile naturale protejate)?*
- e) *care este importanța tendinței într-un teritoriu determinat (important, foarte important, etc.)?*
- f) *sunt efectele cauzate de tendințe pozitive sau negative?*
- g) *sunt efectele cauzate de tendințe reversibile sau ireversibile?*
- h) *există vreo țintă sau indicator stabilit în politicile existente sau o valoare limită în legislație, etc.?*
- i) *care este relația dintre tendința curentă și țintă stabilită?*

Analiza stării actuale a mediului identifică tendințele problematice într-un teritoriu determinat (de ex. care este cauza concentrației mari de particule de praf din aer sau, care sunt factorii care au contribuit la contaminarea apei în fântânile de mină din zonele rurale). De asemenea, stabilește care din problemele identificate pot fi soluționate odată cu elaborarea și implementarea documentului de politici și planificare respectiv.

(la fel se descriu principalele probleme de mediu identificate, precum și analiza evoluției viitoare a principalelor aspecte de mediu fără implementarea documentului de politici sau planificare scenariul „zero”)

III. Caracteristici de mediu ale zonelor care pot fi afectate semnificativ, inclusiv sănătatea populației în urma implementării documentului de politici și planificare.

Acest compartiment va descrie cum sunt afectate în mod semnificativ caracteristicile de mediu în urma implementării măsurilor prevăzute în documentul de politici și planificare. Zona afectată poate fi la nivel macro sau micro, pe perioada de implementare al măsurilor/acțiunilor din documentul de politici sau planificare. Se recomandă ca descrierea caracteristicilor de mediu să se realizeze prin referire la aspectele de mediu de la punctul VI. Ca exemple de caracteristici de mediu menționăm: o zonă care este vulnerabilă sau sensibilă la acidifiere, care are o valoare importantă din punct de vedere al florei sau care este dens populată și multe persoane ar fi afectate de zgomotul cauzat

de trafic. Trebuie menționat că astfel de zone ar putea să existe în afara zonei acoperite de documentul de politici și planificare. Dacă această zonă este în apropiere de hotar sau dacă efectele se pot extinde pe distanțe lungi, zone din alte state sau mai îndepărtate ar putea fi, de asemenea, afectate. În astfel de cazuri, procedura de evaluare strategică în context transfrontalier este obligatorie.

IV. Orice probleme de mediu existente relevante pentru documentul de politici și planificare, inclusiv cele privind orice zonă de importanță specială pentru mediu.

Describe oricare problemă de mediu existentă care este relevantă pentru documentul de politici și planificare. Scopul acestor informații este de a furniza o evaluare asupra modului în care aceste probleme pot afecta documentul de politici și planificare. De asemenea, informațiile furnizate trebuie să prezinte posibilitatea documentului de politici și planificare de a agrava, a reduce sau a afecta în orice alt mod, problemele de mediu existente. Relevanța poate să constea, de asemenea, și în posibilele efecte semnificative ale documentului de politici și planificare, precum și în efectele nesemnificative care, în combinație cu problemele existente de mediu, ar crea efecte semnificative. Pot fi relevante chiar și aspecte tratate în documentul de politici și planificare care nu au nici un efect asupra mediului. Nu este nevoie ca problemele să aibă o natură semnificativă și nici nu este nevoie să se refere la zone specifice, ca cele exemplificate mai sus. Zone cu o importanță deosebită din punct de vedere al mediului pot fi acelea care cuprind valori din punct de vedere al protecției mediului, cum sunt ariile de protecție specială avifaunistică sau siturile Emerald, speciile de interes european sau habitatele naturale de importanță europeană, așa cum sunt prevăzute și descrise în Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică, etc.

În cazul în care documentul de politici sau de planificare poate genera emisii semnificative de gaze cu efect de seră sau poate fi vulnerabil la efectele schimbărilor climatice, se include următoarea informație:

1. estimarea emisiilor de gaze cu efect de seră, cu indicarea principalelor surse și a magnitudinii acestora exprimată atât în termeni relativi cât și comparativ cu datele din inventarul național de emisii;
2. analiza scenariilor climatice relevante și determinarea gradului de vulnerabilitate a documentului de politici sau de planificare la schimbările climatice, inclusiv evaluarea modificărilor regimului hazardelor naturale asociate și a efectelor potențiale ale acestora.

V. Obiectivele de protecție a mediului, inclusiv a sănătății populației, stabilite la nivel internațional, național și la alte niveluri, care sânt importante pentru documentul de politici sau planificare, și modul în care aceste obiective și orice considerații de mediu sânt luate în considerare la elaborarea documentului de politici sau planificare.

1) documentele strategice relevante - se enumeră documentele principale care trebuie să fie luate în considerare la elaborarea documentului de politici și planificare respectiv (ex. documentele regionale de planificare a spațiului, documentului de politici și planificare privind infrastructura națională de gestionare a deșeurilor) și descrierile lor succinte.

2) obiectivele politicii de mediu și a sănătății publice - pentru fiecare componentă de mediu (ex. aer, apă, sănătate publică, etc.), se enumeră obiectivele/sarcinile/țintele din documentele strategice oficiale cu privire la politica de mediu și sănătate (ex. Strategia

de mediu, Strategia de gestionare a deșeurilor, Strategiile și Programele în domeniul dezvoltării cu emisii reduse sau de adaptare la schimbările climatice, Strategiile și Programele de Conservare a Biodiversității, etc.).

Tabelul nr. 1 Model pentru descrierea obiectivelor de protecție a mediului, inclusiv a sănătății populației, stabilite la nivel internațional, național

Obiective	Relevanța cu proiectul documentului de politici și planificare	Notă
Apă		
1.....	+	
2....	-	
Aer	-	
....	+	
....	-	
...		
Sănătate		
	-	
Aspecte socio-economice		

VI. Posibilele efecte semnificative asupra mediului inclusiv asupra biodiversității, sănătății populației asupra faunei, florei, solului, apei, aerului, patrimoniului cultural și peisajelor.

Acest compartiment descrie cum factorii de mediu vor fi influențați de către implementarea documentului de politici și planificare. Dacă compartimentul III descrie starea actuală a componentelor de mediu, acest compartiment va descrie cum sunt modificate/influențate/sau sunt produse schimbări asupra factorilor de mediu, în viitor odată cu implementarea măsurilor prevăzute în documentul de politici și planificare. La fel, efectele descrise vor fi analizate din perspectiva: efecte secundare, cumulative, pe termen scurt, mediu sau lung, efecte permanente sau temporare, pozitive sau negative.

VII. Măsurile preconizate pentru prevenirea, reducerea și pe cât posibil echilibrarea oricăror efecte adverse semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, prin implementarea documentului de politici sau planificare

Odată cu identificarea efectelor semnificative la compartimentul VI, vor fi formulate acele măsuri necesare de a preveni, reduce sau compensa/echilibra efecte adverse semnificative asupra mediului. Măsurile vor fi identificate per fiecare efect negativ identificat, precum și se va atribui și responsabilitatea de implementare a măsurilor de atenuare. *După caz, aceste măsuri vor include formularea măsurilor de atenuare a emisiilor GES și a celor de adaptare la schimbările climatice.*

VIII. Descrierea motivelor de selectare a variantelor de alternativă examinate în cadrul evaluării strategice de mediu, și a modului în care sa făcut evaluarea, inclusiv orice dificultate legată de lipsa metodelor necesare sau a cunoștințelor, de insuficiența informațiilor sau al mijloacelor tehnice necesare pentru evaluare.

Se va descrie alternativele care vor fi analizate, inclusiv alternativa zero. Pentru fiecare alternativă identificată se va descrie modul în care sa făcut evaluarea, inclusiv se va realiza

o evaluare comparativă dintre alternativele identificate, cu o argumentare solidă de ce s-a selectat una sau altă alternativă.

IX. Descrierea măsurilor preconizate ce țin de monitorizarea efectelor semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ca urmare a implementării documentului de politici sau planificare.

Acest compartiment va include un program de monitorizare a efectelor implementării documentului de politici și planificare. Se vor lua în calcul efectele specificate la punctul VI., iar compartimentul de față include descrierea modului cum se va realiza monitorizarea acestora. Un exemplu de tabel ce poate fi folosit la elaborarea programului de monitorizare este inclus mai jos.

Tabelul nr. 2 Model de elaborare a programului de monitorizare

Aspect de mediu relevant	Perioada monitorizării	Periodicitatea	Parametri monitorizați	Autoritate responsabilă
Biodiversitate: păsări	Perioada de cuibărit	Anual	Unitățile amenajate unde au fost semnalate cuiburi de păsări	Ocol Silvic, Institutul de Cercetare etc

X. Posibilele efecte asupra mediului în context transfrontalier, inclusiv cele legate de sănătatea populației.

Problemele de mediu existente, descrise la compartimentul nr. IV precum și efectele asupra mediului identificate la compartimentul nr. VI pot evidenția și extinderea efectelor în afara hotarelor țărilor. Toate efectele în context transfrontalier vor fi descrise, inclusiv cele asupra sănătății umane.

XI. Datele de contact ale experților implicați la elaborarea raportului, data întocmirii raportului, declarația pe propria răspundere privind îndeplinirea cerințelor prevăzute la art.8 alin. (4) precum și semnăturile acestora.

XII. Un rezumat nontehnic

Scopul rezumatului nontehnic este de a face ușor de înțeles și în mod accesibil publicului general și celor implicați în procesul de luare a deciziilor rezultatele și aspectele cheie ale raportului de evaluare strategică de mediu.

Modelul CONCLUZIEI

cu privire la calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu

Antetul autorității competente,
adresa, date de contact

Nr. din

Ca urmare a notificării adresată de cu
sediul
(numele și adresa inițiatorului)

Cu privire la depunerea raportului privind evaluarea strategică de mediu, cu scopul
obținerii avizului de mediu pentru documentul de politici și planificare

.....
(se indică denumirea documentului de politici și planificare)

înregistrat cu nr. din, în baza:

- ▶ Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.109-118, art.155)
- ▶ Legii nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică, art. 12⁶, alin. (1)
- ▶ Hotărârii Guvernului nr. 145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 206-208, art. 343), cu modificările și completările ulterioare
- ▶ Hotărârii Guvernului nr. 549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.210-223, art.603)
(se vor indica și alte acte normative care prevăd procedura de implementare a evaluării strategice de mediu în dependență de aplicarea lor), a examinat:

Documentul de politici și planificare
(denumirea documentului de politici și planificare)

promovat de

.....
(denumirea și datele de contact complete ale inițiatorului)

care prevede

.....
(se înscrie prezentarea generală a documentului de politici și planificare care a fost supus procedurii evaluării strategice de mediu, informația ce ține de obiectivul documentului

de politici și planificare (localitatea, regiunea, țara) domeniul de aplicare, problemele de mediu relevante pentru documentul de politici și planificare)

În urma analizării și verificării documentelor depuse, luând în considerare potențialele efecte asupra mediului și sănătății populației, reieșind din caracteristicile documentului de politici și planificare, precum și în rezultatul analizei soluțiilor alternative, măsurilor compensatorii, dar și concluzia cu privire la calitatea raportului (*)

.....
*(*se înscriu și alte argumente după caz),*

inclusiv informația din raportul privind evaluarea strategică de mediu.

RESTITUIE spre completare raportul privind evaluarea strategică de mediu al documentului de politici și planificare

.....
(denumirea documentului de politici și planificare)

(pentru înlăturarea deficiențelor, pentru completare etc.), din următoarele considerente:

- 1)
- 2)
- 3)

(se înscriu motivele bine argumentate care au stat la baza restituirii raportului, care sunt de la caz la caz diferite, cu precizarea considerațiilor de mediu care nu au fost integrate în raport, soluțiile/alternativele de diminuare al efectelor asupra mediului, măsurile compensatorii, datele eronate sau alte aspecte evidențiate în concluzia emisă de Comisia de experți, etc.)

Șef instituție

Nume, prenume

Șef subdiviziune

Nume, prenume

Întocmit de:

(nume, prenume, tel de contact)

Lista de control privind determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității

Nr.	Întrebări pentru etapa de evaluare prealabilă/determinare a domeniului de aplicare a raportului privind ESM	Da/Nu/Nu se poate identifica la această etapă	Este posibil ca efectele să fie semnificative? Da/Nu/Nu se poate identifica la această etapă – de argumentat
1.	Documentul de politici și planificare se va implementa în situl/siturile Emerald?		
2.	Documentul de politici și planificare conține acțiuni de construcție, funcționare care pot aduce la modificări fizice în situl/siturile Emerald (topografie, utilizarea terenului, modificări ale cursului râurilor)?		
3.	Documentul de politici și planificare implică utilizarea, stocarea, transportul, manipularea sau producerea de substanțe sau materiale care ar putea afecta speciile și/sau habitatele din situl/siturile Emerald?		
4.	Documentul de politici și planificare va afecta direct sau indirect zonele de hrănire/reproducere/migrare?		
5.	Documentul de politici și planificare influențează în mod direct situl/siturile Emerald prin emisii în aer, devierea cursului apei care traversează zona, extragerea de ape subterane, perturbază prin zgomot, poluare atmosferică etc.?		
6.	Documentul de politici și planificare poate provoca o deteriorare semnificativă sau o pierdere totală a unui (unor) habitat/e a unui sit Emerald?		
7.	Documentul de politici și planificare poate duce la o izolare reproductivă a unei specii din situl/siturile Emerald?		
8.	Documentul de politici și planificare implică utilizarea resurselor de care depinde diversitatea biologică (exploatarea apelor de suprafață și subterane, activitățile extractive de suprafață de sol, argilă, nisip, pietriș, defrișarea, inundarea terenurilor, pescuit, vânătoare, colectarea plantelor)?		
9.	Alte întrebări relevante (se va completa de autoritatea competentă)		

Conținutul-cadru al studiului privind evaluarea biodiversității

Studiul privind evaluarea biodiversității cuprinde următoarele informații:

Etapa I

I. Informații privind documentul de politici și planificare supus aprobării

- a) Denumirea documentului de politici și planificare; obiectivele acestuia; informații despre rezultatele finale scontate;
- b) Localizarea geografică și administrativă cu indicarea coordonatelor GIS
- c) Modificările fizice ce decurg din implementarea documentului de politici și planificare;
- d) Resursele naturale necesare implementării documentului de politici și planificare;
- e) Resursele naturale ce vor fi necesar de a fi exploatate din cadrul sitului Emerald pentru a fi utilizate în implementarea documentului de politici și planificare;
- f) Emisii și deșeuri generate de documentul de politici și planificare (în apă, în aer, pe suprafața unde sunt depozitate deșeurile) și modalitatea de eliminare a acestora;
- g) Cerințele legate de utilizarea terenului, necesare pentru realizarea documentului de politici și planificare (categoria de folosință a terenului, suprafețele de teren ce vor fi ocupate temporar/permanent de către acțiunile din cadrul documentului de politici și planificare, de exemplu drumurile de acces, tehnologice, ampriza drumului, șanțuri și pereți de sprijin, efecte de drenaj etc.);
- h) Serviciile suplimentare solicitate de implementarea documentului de politici și planificare (dezafectarea/reamplasarea de conducte, linii de înaltă tensiune etc., mijloacele de construcție necesare), respectiv modalitatea în care accesarea acestor servicii suplimentare poate afecta integritatea sitului Emerald;
- i) Activități care vor fi generate ca rezultat al implementării documentului de politici și planificare;
- j) Caracteristicile documentului de politici și planificare existent, propus sau aprobat, ce poate genera efecte cumulative cu documentul de politici și planificare care este în procedură de evaluare și care poate afecta situl Emerald;
- k) Alte informații importante pentru studiu;

II. Informații privind situl/siturile Emerald afectat/e de implementarea documentului de politici și planificare

- a) Date privind situl/siturile Emerald: suprafața, tipuri de ecosisteme, tipuri de habitate și speciile care pot fi afectate prin implementarea documentului de politici și planificare etc.;
- b) Date despre prezența, localizarea, populația și ecologia speciilor și/sau habitatelor sitului/siturilor Emerald prezente pe suprafața și în imediata vecinătate a al ariei de implementare al măsurilor prevăzute în documentul de politici și planificare, menționate în formularul standard;

- c) Descrierea funcțiilor ecologice ale speciilor și habitatelor sitului/siturilor Emerald afectate (suprafața, locația, speciile caracteristice) și a relației acestora cu siturile Emerald învecinate și distribuția acestora;
- d) Statutul de conservare a speciilor și habitatelor ale sitului/siturilor Emerald;
- e) Date privind structura și dinamica populațiilor de specii afectate (evoluția numerică a populației în cadrul sitului/siturilor Emerald, procentul estimativ al populației unei specii afectate de implementarea documentului de politici și planificare, suprafața habitatului este suficient de mare pentru a asigura menținerea speciei pe termen lung);
- f) Relațiile structurale și funcționale care creează și mențin integritatea sitului Emerald;
- g) Obiectivele de conservare a sitului Emerald, acolo unde au fost stabilite prin planuri de management;
- h) Descrierea stării actuale de conservare a sitului/siturilor Emerald, inclusiv evoluții/schimbări care se pot produce în viitor;
- i) Alte informații relevante privind conservarea sitului/siturilor Emerald, inclusiv posibile schimbări în evoluția naturală al acesteea;

(în cadrul studiului de evaluare a biodiversității este evaluat în mod corespunzător efectul asupra fiecărei specii și fiecărui habitat al sitului Emerald posibil afectat de implementarea documentului de politici și planificare, astfel încât să se asigure obiectivele de conservare a acestuia și integritatea rețelei Emerald. Obiectivele de conservare a unui sit/situri Emerald au în vedere menținerea și restaurarea statutului favorabil de conservare a speciilor și habitatelor. Stabilirea obiectivelor de conservare se va face ținând-se cont de caracteristicile fiecărui sit (reprezentativitate, suprafața relativă, populația, statutul de conservare etc.), prin planurile de management al siturilor Emerald.

*În cazul în care încă nu au fost stabilite obiectivele de conservare pentru un sit și până se realizează acest lucru, evaluarea biodiversității trebuie să considere că **obiectivul este de a asigura că tipurile de habitate sau habitatele speciilor prezente nu se deteriorează sub nivelul actual sau că speciile nu sunt afectate de perturbări semnificative, în conformitate cu cerințele art. 6 a Directivei Habitats**.*

III. Identificarea și evaluarea efectelor

În cadrul studiului biodiversității se face identificarea și evaluarea tuturor tipurilor de efecte negativ al documentului de politici și planificare susceptibil să afecteze în mod semnificativ situl/siturile Emerald. În cadrul studiului vor fi identificate următoarele tipuri de efecte:

- 1) Direct și indirect
- 2) Pe termen scurt sau lung
- 3) Cumulativ

(Se va face o prognoză privind amploarea/mărimea efectelor cumulative identificate și semnificația acestuia. Analiza și evaluarea diverselor tipuri de efecte se vor face în raport cu integritatea sitului/siturilor Emerald, ținând-se cont de structura, funcțiile ecologice și vulnerabilitatea acestora la modificări (zgomotul, diminuarea resurselor de apă, emisiile de substanțe chimice etc.), precum și față de obiectivele de conservare a acestuia.)

Interpretarea corectă a semnificației efectelor reprezintă cea mai importantă parte a întregului proces, putând fi considerată crucială pentru întreaga evaluare. Semnificația efectului trebuie să fie evaluată la nivelul sitului Emerald, luându-se în considerare statutul de conservare a speciilor și habitatelor la nivelul regiunii biogeografice.

Evaluarea semnificației efectelor în cadrul studiului de evaluare a biodiversității se face pe baza următorilor indicatori-cheie cuantificabili:

- 1) procentul din suprafața habitatului care va fi pierdut;
- 2) procentul ce va fi pierdut din suprafețele habitatelor folosite pentru necesitățile de hrană, odihnă **și** reproducere ale speciilor sitului Emerald;
- 3) fragmentarea habitatelor sitului Emerald (exprimată în procente);
- 4) durata sau persistența fragmentării;
- 5) durata sau persistența perturbării speciilor de interes comunitar, distanța față de situl Emerald;
- 6) schimbări în densitatea populațiilor (nr. de indivizi/suprafață);
- 7) scara de timp pentru înlocuirea speciilor/habitatelor afectate de implementarea documentului de politici și planificare;
- 8) indicatorii chimici-cheie care pot determina modificări legate de resursele de apă sau de alte resurse naturale, care pot determina modificarea funcțiilor ecologice unui sit Emerald;

(Orice pierdere din suprafața sitului Emerald sau reducere a efectivelor populației speciei se cuantifică și evaluează sub raportul efectelor asupra obiectivelor de conservare a sitului Emerald și asupra statutului de conservare a habitatelor și speciilor-cheie.).

Evaluarea semnificației efectelor unui document de politici și planificare în cadrul studiului se face prin parcurgerea următorilor pași:

- 1) Evaluarea efectelor produse de documentul de politici și planificare
 - a) evaluarea efectelor cauzate de documentul de politici fără a lua în considerare măsurile de reducere al efectelor;
 - b) evaluarea efectelor reziduale care va rămâne după implementarea măsurilor de reducere al acestora;
- 2) Evaluarea efectelor cumulative al documentului de politici și planificare propus cu alte documente de politici sau planificare existente, în curs de implementare sau propuse în perimetrul sau vecinătatea sitului Emerald;
 - a) evaluarea efectelor cumulative al documentului de politici și planificare cu alte documente de politici și planificare fără a lua în considerare măsurile de reducere al acestora;
 - b) evaluarea efectelor reziduale care rămân după implementarea măsurilor de reducere al acestora pentru documentul de politici și planificare propus **și** pentru alte documente de politici și planificare;

IV. Măsurile de reducere al efectelor

(Ulterior identificării și evaluării tuturor tipurilor de efecte negative al documentului de politici și planificare susceptibile să afecteze în mod semnificativ situl Emerald se stabilesc măsuri de reducere. Măsurile de reducere a efectelor negative asupra integrității rețelei Emerald se

stabilesc urmând pașii de mai jos)

- a) identificarea și descrierea măsurilor de reducere care vor fi implementate pentru fiecare specie și/sau tip de habitat afectat de documentului de politici și planificare și modul în care acestea vor reduce/elimina efectele negative asupra integrității rețelei Emerald. Ca exemple de măsuri menționăm: planificarea adecvată a lucrărilor de construcție pentru a se evita sau reduce perturbarea speciilor sau distrugerea cuiburilor și adăposturilor, panouri fonoabsorbante, panouri de protecție, pentru a se preveni electrocutarea și lovirea păsărilor, plantare de arbori etc
- b) prezentarea calendarului implementării și monitorizării măsurilor de reducere al efectelor;
- c) orice alte aspecte relevante pentru conservarea speciilor și/sau habitatelor rețelei Emerald;
- d) Măsurile de reducere al efectelor:
- e) sunt parte integrantă din documentul de politici și planificare analizat;
- f) adresează direct efectele;
- g) sunt prezentate în detaliu cu o explicație bazată pe dovezi științifice privind modul în care acestea vor elimina sau vor reduce efectele negative identificate;
- h) să fie funcționale la momentul producerii efectelor negative;
- i) să aibă la bază cele mai recente date științifice din teren;

Etapa II

I. Soluțiile alternative

(Soluțiile alternative identificate la această etapă vor fi evaluate distinct, folosindu-se aceleași criterii utilizate la evaluarea variantei inițiale a documentului de politici și planificare. Se identifică soluțiile alternative, inclusiv „alternativa zero”, care înseamnă că nu se realizează nicio intervenție. Evaluarea soluțiilor alternative ale unui document de politici și planificare se face luându-se în considerare speciile și/sau habitatele sitului Emerald, costurile, întârzierile sau alte aspecte ale soluției alternative.)

- a) locații alternative (de exemplu, noi locații pentru turbinele eoliene, variante pentru realizarea unui drum etc.). O locație alternativă constă în implementarea aceluiași document de politici și planificare în locații diferite față de planificarea inițială. Rezultatul trebuie să fie reducerea efectelor asupra sitului Emerald. De exemplu: schimbarea locației/rutei alternative a document de politici și planificare va determina reducerea/eliminarea efectelor asupra speciilor și/sau habitatelor sitului Emerald, pierderea suprafețelor acestora etc
- b) soluții alternative de realizare a documentului de politici și planificare (de exemplu, cale ferată în loc de autostradă, cabluri subterane în locul celor supraterane, cursuri neregulate de apă în locul cursurilor regularizate, redimensionarea documentului de politici și planificare, a barierelor pentru zgomot, modificarea calendarului de efectuare a lucrărilor etc.)

Evaluarea soluțiilor consta în:

- a) descrierea soluției/soluțiilor alternative care duc la eliminarea sau reducerea efectelor semnificative asupra sitului Emerald. Soluțiile alternative trebuie să fie examinate prin comparație cu propunerea inițială, pe aceleași criterii științifice și același standard;

- b) fiecare soluție alternativă identificată va fi evaluată în mod distinct pentru a se alege alternativa cu efectul cel mai mic asupra sitului Emerald; argumentarea deciziei de a propune un document de politici și planificare alternativ prin evidențierea aspectelor pozitive suplimentare față de celelalte soluții alternative. În această fază, criteriile economice sau alte criterii de evaluare nu pot prevala în fața criteriilor ecologice.

Etapă III

I. Măsurile compensatorii

(Informații suplimentare solicitate inițiatorului în cadrul acestei etape trebuie să se bazeze pe cele mai bune date științifice din teren și cuprind)

- a) descrierea măsurilor compensatorii, care trebuie să se adreseze atât menținerii statutului favorabil de conservare a speciilor și habitatelor, cât și integrității sitului Emerald;
- b) descrierea modului în care măsurile compensatorii contribuie la menținerea coerenței rețelei Emerald;
- c) locația stabilită pentru implementarea măsurilor compensatorii care trebuie să ocupe aceeași regiune biogeografică; este recomandabil să fie implementate la o distanță cât mai mică față de situl Emerald care va fi afectat negativ de implementarea documentului de politici și planificare, astfel încât să se asigure integritatea acesteia;
- d) modul în care măsurile compensatorii vor asigura aceleași funcții ecologice cu cele care au stat la baza desemnării sitului Emerald;
- e) descrierea relației dintre obiectivele de conservare a sitului Emerald și interesul public major invocat;
- f) situația juridică a terenului pe care se va implementa măsura compensatorie;
- g) monitorizarea implementării măsurilor compensatorii. Elaboratorul documentului de politici și planificare este responsabil de monitorizarea implementării măsurilor compensatorii până în momentul în care acestea devin funcționale și de transmiterea unui raport privind implementarea și funcționarea acestor măsuri autorității competente pentru protecția mediului;

(Măsurile compensatorii pot face referire la: refacerea habitatului, în vederea menținerii valorilor sale de conservare, și conformarea cu obiectivele de conservare a sitului sau îmbunătățirea habitatului rămas, proporțional cu pierderea cauzată sitului de un document de politici și planificare; refacerea habitatului prin recrearea unui habitat într-un sit nou sau prin extinderea sitului existent; reintroducerea speciilor; refacerea și menținerea speciilor într-un statut de conservare favorabil etc.)

Planul de implementare a măsurilor compensatorii trebuie să cuprindă următoarele:

- a) obiective clare și valori-țintă, potrivit obiectivelor de conservare a sitului Emerald;
- b) precizarea perioadei în care se vor realiza obiectivele de conservare;
- c) orarul/programul implementării și coordonarea acestuia cu orarul stabilit pentru documentul de politici și planificare;
- d) etapele informării publice și/sau consultarea publicului;
- e) monitorizarea specifică și orarul raportării, bazat pe indicatorii de progres, ținându-se cont de precizarea bugetului adecvat pentru a garanta îndeplinirea cu succes a măsurilor.

Lista orientativă de efecte care pot fi considerate drept "semnificative"

Următoarele tipuri de efecte pot fi considerate „semnificative” (lista este orientativă și nu exhaustivă):

1. Parametrii cantitativi a obiectivului de conservare a sitului Emerald afectat de măsurile incluse în documentul de politici și planificare (DPP). Regula de bază este că efectele produse de DPP asupra unui 1% sau mai mult din obiectivul de conservare a sitului Emerald (suprafață, populație, calitate exprimată ca grad de conservare) trebuie întotdeauna considerat ca efect semnificativ. Cu toate acestea, acest 1% reprezintă doar o limită superioară. În siturile mai mari și siturile desemnate pentru multe tipuri de habitate sau specii în privința cărora lipsesc date sau sunt pe cale de dispariție, care alcătuiesc obiectivul de conservare al sitului, procentul acceptabil de efect va fi mult mai mic. În special în siturile mai mari, efectele produse de măsurile DPP trebuie evaluat în raport cu (sub)populația locală sau cu zona locală a unei anumite specii sau tip de habitat din cadrul sitului, nu cu întreaga populație sau zonă a sitului. Aceasta va depinde întotdeauna de condițiile specifice sitului și de valoarea ecologică a obiectivului de conservare a sitului dat. De asemenea, în conformitate cu jurisprudența UE, în cazul tipurilor de habitate și al speciilor prioritare pentru care nu se poate oferi nici o compensație, orice efect negativ trebuie considerat „semnificativ”, indiferent de amploarea acestuia.

2. Parametrii calitativi a obiectivului de conservare a sitului afectat. Independent de parametrii cantitativi, argumentarea privind efectele semnificative se poate baza pe calitatea obiectivului de conservare a sitului, cum ar fi, de ex: 1) prezență unică în cadrul unei regiuni biogeografice de pe teritoriul Moldovei (de exemplu, obiectivul de conservare al sitului poate fi chiar destul de răspândit într-un anumit sit, dar acesta este singurul sit sau unul dintre foarte puținele situri în care apare); 2) calitate foarte ridicată a prezenței speciilor în cadrul sitului (zonă centrală de prezență a speciilor, zone mai mari de arborete reprezentative etc.); 3) populație/habitat pe cale de dispariție în cadrul unui sit Emerald.

3. Importanța principală a sitului Emerald din punctul de vedere al biologiei speciei, cum ar fi:

- 1) locul de reproducere (loc de cuibărit, loc de reproducere, etc.);
- 2) habitat de hrănire;
- 3) posibilități de adăpostire;
- 4) loc de adunare important (de exemplu, locul de oprire a păsărilor migratoare);
- 5) căi de migrație etc.

4. Afectarea severă sau pe termen lung a funcțiilor ecologice necesare pentru menținerea obiectului de conservare al sitului, precum și a integrității sitului, adică a capacității sitului de a-și menține structura și funcțiile ecologice și, prin urmare, de a susține pe termen lung obiectul de conservare al sitului.

Orientări practice privind modul de determinare a măsurilor compensatorii**1. Aspecte generale**

În cazul în care punerea în aplicare a documentului de politici și planificare (DPP) propus este considerat ca necesară, în ciuda efectelor negative semnificative asupra unui sit Emerald, ceea ce duce la degradarea sau distrugerea acestuia din urmă, și se demonstrează în mod clar că o astfel de punere în aplicare îndeplinește condiția de a fi un interes public major, în timp ce nu există nici o soluție alternativă, condiția finală este ca obiectivele de conservare afectate (identificate ca fiind afectate în mod semnificativ) să fie compensate. Se aplică principiul „ochi pentru ochi”, adică fiecare tip de habitat sau specie afectată în mod semnificativ trebuie să fie compensată cu cel puțin aceeași dimensiune, calitate și funcție ecologică.

2. Nu constituie măsuri compensatorii:

- 1) măsuri de gestionare a sitului sau măsuri care vizează restaurarea tipurilor de habitate abandonate sau a habitatelor speciilor din cadrul sitului Emerald;
- 2) măsurile de atenuare al efectelor negative asupra sitului Emerald;
- 3) plățile compensatorii.

3. Scopul măsurilor compensatorii:

Rețeaua Emerald dintr-o anumită zonă biogeografică (continentală și de stepă în Moldova) este considerată „coerentă” atunci când toate tipurile de habitate și speciile de pe lista Emerald sunt suficient de bine reprezentate și protejate în cadrul siturilor Emerald desemnate. În cazul în care devine necesar să se desfășoare o activitate din cadrul unui DPP care are efecte semnificative asupra unor situri, coerența rețelei Emerald trebuie restabilită și menținută prin punerea în aplicare a unor măsuri de compensare pentru siturile pierdute. În plus, rețeaua Emerald trebuie să rămână funcțională, adică trebuie să îndeplinească cerințele și funcțiile ecologice necesare. Prin urmare, simpla înlocuire a tipurilor de habitate sau a speciilor afectate cu aceeași suprafață de habitat nu garantează o atenuare suficientă - atenuarea trebuie să fie funcțională din punct de vedere ecologic, permițând menținerea pe termen lung a aceleiași calități a tipurilor de habitate sau a speciilor afectate. Prin urmare, identificarea măsurilor compensatorii fezabile, găsirea unui sit adecvat și punerea lor în aplicare într-un mod funcțional este o sarcină extrem de dificilă, care trebuie să se bazeze pe cunoștințe și evaluare ecologică aprofundată. Prin urmare, măsurile compensatorii reprezintă ultima soluție și pot fi foarte dificil de pus în aplicare din cauza multor factori. De asemenea, trebuie să se recunoască faptul că multe tipuri de habitate și specii nu pot fi compensate deloc (unele habitate naturale care depind de o geologie sau geomorfologie unică, habitatele unor nevertebrate cu ecologie necunoscută, locurile de popas și de adunare ale păsărilor migratoare etc.) sau în timp real (de exemplu, habitatele pădurilor de foioase climatice). În cazul în care, astfel de situri sunt afectate de DPP, aceasta nu va fi permisă, chiar dacă se demonstrează motive imperative de interes public major. O altă constrângere este aceea că măsurile de

atenuare ar trebui să fie puse în aplicare cel târziu în momentul în care se produc efectele asupra sitului Emerald inițial: stabilirea de noi habitate sau populații de animale sau plante poate dura mai mulți ani înainte ca funcționalitatea lor să poată fi demonstrată.

4. Locația pentru implementarea măsurilor compensatorii

Măsurile compensatorii ar trebui să fie localizate astfel încât să aibă cea mai mare eficacitate, în vederea menținerii coerenței generale a rețelei Emerald, adică acolo unde există o mare probabilitate ca acestea să fie funcționale și eficiente. Aceasta face necesară stabilirea unor precondiții pe care orice măsură compensatorie ar trebui să le satisfacă:

1) suprafața selectată pentru compensare trebuie să se afle în interiorul aceleiași regiuni biogeografice sau în interiorul acelorași arii de răspândire, rute de migrație sau zone de iernat sau de oprire pentru păsările sălbatice. Mai mult, suprafața trebuie să ofere funcții comparabile celor care au validat criteriile de selecție a sitului Emerald declarate inițial, în special cele privind distribuția geografică adecvată, suprafața minimă pentru a fi funcțională din punct de vedere ecologic etc.;

2) suprafața selectată pentru compensare trebuie să aibă - sau trebuie să poată dezvolta - trăsături specifice ale funcțiilor și structurilor ecologice necesare habitatelor și speciilor;

3) măsurile compensatorii nu trebuie să pericliteze conservarea integrității niciunui alt sit Emerald. Când se aplică în situri deja existente, măsurile compensatorii trebuie să fie compatibile cu obiectivele de conservare ale acestora și nu trebuie înțelese ca un mod general de management.

5. Forma măsurilor compensatorii

Măsurile compensatorii pot fi puse în aplicare în orice sit Emerald (inclusiv în același sit afectat de activitatea planificată, dar în partea sa neafectată), lângă orice sit Emerald actual care urmează să fie extins sau într-o locație complet nouă. Atunci când se iau în considerare locațiile pentru măsurile compensatorii adecvate, trebuie urmată următoarea procedură:

- 1) prima opțiune ce ar trebui luată în considerare este de a implementa măsurile compensatorii în situl Emerald afectat, sau extinderea sitului Emerald afectat și implementarea măsurilor compensatorii corespunzătoare în cadrul acestei extinderi. Orice astfel de extindere trebuie să fie integrată în rețeaua Emerald prin redenumirea sitului respectiv;
- 2) a doua opțiune ar fi aceea de a implementa măsurile compensatorii într-un alt sit Emerald, dar în aceeași regiune biogeografică și în același tip de ecosistem.
- 3) a treia opțiune ar fi punerea în aplicare a măsurilor compensatorii într-un loc adecvat în afara oricărui sit Emerald actual. O astfel de locație trebuie să aibă condițiile ecologice necesare pentru menținerea pe termen lung a tipurilor de habitate sau a speciilor care urmează să fie compensate. În cazul în care compensarea se dovedește a fi un succes, o astfel de locație trebuie să fie desemnată ca un nou sit Emerald.
- 4) în cazuri excepționale, este posibilă stabilirea și desemnarea unui nou sit Emerald care trebuie să îndeplinească aceleași cerințe și funcții ecologice ca și situl Emerald afectat de activitatea planificată. Punerea în aplicare a măsurilor compensatorii prin alocarea și desemnarea unui nou sit Emerald ar trebui să urmeze aceeași procedură de desemnare a siturilor Emerald ca și siturile Emerald originale.

6. Procedura-cadru pentru punerea în aplicare a măsurilor compensatorii

- 1) Elaborarea unei propuneri de expertiză (științifică) care să reprezinte un supliment la studiul de evaluare a biodiversității (așa cum este stipulat la punctul 77 din prezentul ghid), care să determine:
- 2) suprafața minimă a unui tip de habitat sau habitatul minim pentru o specie care ar fi condiția prealabilă pentru o compensare reușită, împreună cu toate celelalte aspecte ecologice și biogeografice pe care trebuie să le îndeplinească amplasarea măsurilor compensatorii;
- 3) propunerea pentru amplasare și extinderea corespunzătoare a măsurilor compensatorii;
- 4) planul preliminar de punere în aplicare care să îndeplinească toate cerințele pentru o compensare suficientă și funcțională;
- 5) Discuții cu Agenția de Mediu cu privire la caracterul adecvat al locațiilor propuse, acord asupra celei mai bune locații;
- 6) Negocierea cu proprietarii terenurilor din cadrul locației recomandate și încheierea unui contract de vânzare sau a unui alt tip de contract care să asigure terenul pentru măsurile compensatorii;
- 7) Obținerea tuturor autorizațiilor necesare care să permită noua utilizare a terenului destinat implementării măsurilor compensatorii;
- 8) Angajamentul juridic obligatoriu al inițiatorului că terenul achiziționat pentru instituirea măsurilor compensatorii va fi, fie transferat către stat, fie că proprietarul acestuia este de acord cu desemnarea sitului Emerald fără condiții juridice sau financiare pentru perpetuitate;
- 9) Specificarea planului de implementare a măsurilor compensatorii, adaptat la condițiile terenului achiziționat pentru o compensație, convenit cu Agenția de Mediu;
- 10) Punerea în aplicare a măsurilor propuse, în funcție de anotimpul potrivit, precum și de ordinea pașilor necesari pentru o compensare reușită (de exemplu, păstrarea etapelor de succesiune în ordinea corectă pentru tipurile de habitate, asigurarea unor zone de hrănire suficiente pentru speciile de animale, pe lângă habitatele acestora etc.);
- 11) Monitorizarea reușitei măsurilor, luarea de măsuri de remediere în cazul în care unele elemente se dovedesc a fi nefuncționale, raportarea periodică către Agenția de Mediu și discuțiile cu aceasta;
- 12) Odată ce compensarea s-a dovedit a fi funcțională, redenumirea sau o nouă desemnare a siturilor Emerald în care a avut loc compensarea (după caz).

Modelul avizului de mediu

Antetul autorității competente,
adresa, date de contact

APROBAT

.....
(numele, prenumele conducătorului autorității competente)

L.Ș. "....." 20__
(data aprobării)

AVIZ DE MEDIU

Nr. _____ din _____ 20__

Ca urmare a notificării adresate de

..... cu

sediul

.....

(numele și adresa inițiatorului)

Înregistrat cu nr. din,

În urma examinării și verificării documentelor transmise și parcurgerii integrale a etapelor prevăzute în baza:

- Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109-118, art. 155)
- Legii nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică, art. 12⁶, alin. (1)
- Hotărârii Guvernului nr. 145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 206-208, art. 343)
- Hotărârii Guvernului nr. 549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.210-223, art.603)
(se vor indica și alte acte normative care prevăd procedura de implementare a evaluării strategice de mediu în dependență de aplicarea lor) **se emite:**

AVIZ

pentru
(denumirea documentului de politici și planificare)

promovat de
(denumirea completă a inițiatorului)

în scopul

adoptării/aprobării
(denumirea documentului de politici și planificare)

.....
.....
.....
(se înscrie prezentarea generală a documentului de politici și planificare care a fost supus procedurii evaluării strategice de mediu, informația ce ține de obiectivul documentului de politici și planificare (localitatea, regiunea, țara) unde acesta se va implementa, scopul, domeniul de aplicare, problemele și efectele semnificative asupra mediului, inclusiv asupra populației relevante pentru documentului de politici și planificare.

Prezentul aviz se emite cu următoarele condiții:

1

2 etc.

(se înscriu măsurile pentru prevenirea, reducere sau compensarea efectelor semnificative asupra mediului – apă, aer, sol, subsol, biodiversitate/arii naturale, zgomot, vibrații, deșeuri, risc pentru sănătate, resurse naturale, etc., inclusiv măsurile de reducere sau de compensare a efectelor semnificative transfrontaliere după caz, îndeplinirea programului de monitorizare a efectelor asupra mediului, ș.a. de la caz la caz)

Emiterea avizului de mediu s-a făcut avându-se în vedere

.....
.....
(se înscriu: modul în care considerațiile de mediu au fost integrate în documentului de politici și planificare, cum s-au soluționat problemele de mediu în raportul privind ESM, cum s-au luat în considerare opiniile exprimate de public și de alte autorități, precum și, dacă este cazul, rezultatele consultărilor transfrontaliere, motivarea alegerii unei dintre alternativele documentului de politici și planificare)

*În cazul când documentul de politici și planificare a fost supus și evaluării biodiversității se va include adițional și compartimentul privind concluzia evaluării biodiversității:

Concluzia evaluării biodiversității:

1

2

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de valabilitate a documentului de politici și planificare..... (se indică denumirea documentului de politici și planificare),dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Inițiatorul documentului de politici și planificare (se indică denumirea juridică a inițiatorului și denumirea documentului de politici și planificare) **este obligat:**

- 1) de a notifica autoritatea competentă, dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii avizului de mediu, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor, care au stat la baza emiterii acestuia, înainte de realizarea modificării;
- 2) de a supune procedurii de adoptare a documentului de politici și planificare, precum și orice modificare al acestuia, după caz, numai în forma avizată de autoritatea competentă.
- 3) de a plasa pe pagina sa web oficială, precum și informează publicul interesat, autoritățile publice interesate și le pune la dispoziția acestora avizul de mediu dar și a celorlalte documente prevăzute în art. 14 alin. (3) din Legea nr. 11/2017 privind ESM;
- 4) de a îndeplini programul de monitorizare a efectelor asupra mediului ș.a., după caz.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor legale.

Răspunderea pentru corectitudinea informației puse la dispoziția autorităților competente și a publicului revine inițiatorului documentului de politici și planificare, iar răspunderea pentru corectitudinea lucrărilor de evaluare revin autorului acestuia.

Avizul conține pagini și a fost redactat în exemplare.

Șef subdiviziune
Nume, prenume

Întocmit de:.....
(nume, prenume, tel de contact)

**Modelul registrului de evidență a informației privind
evaluarea strategică de mediu**

Nr.	Data	Numărul de înregistrare a solicitării	Denumirea planului sau programului	Inițiator (<i>date de contacta</i>)	Elaborator (<i>date de contacta</i>)	Etapa	Statutul

Figura nr. 1. Corelația dintre procesul de elaborare a documentului de politici și planificare și procedura de evaluare strategică de mediu

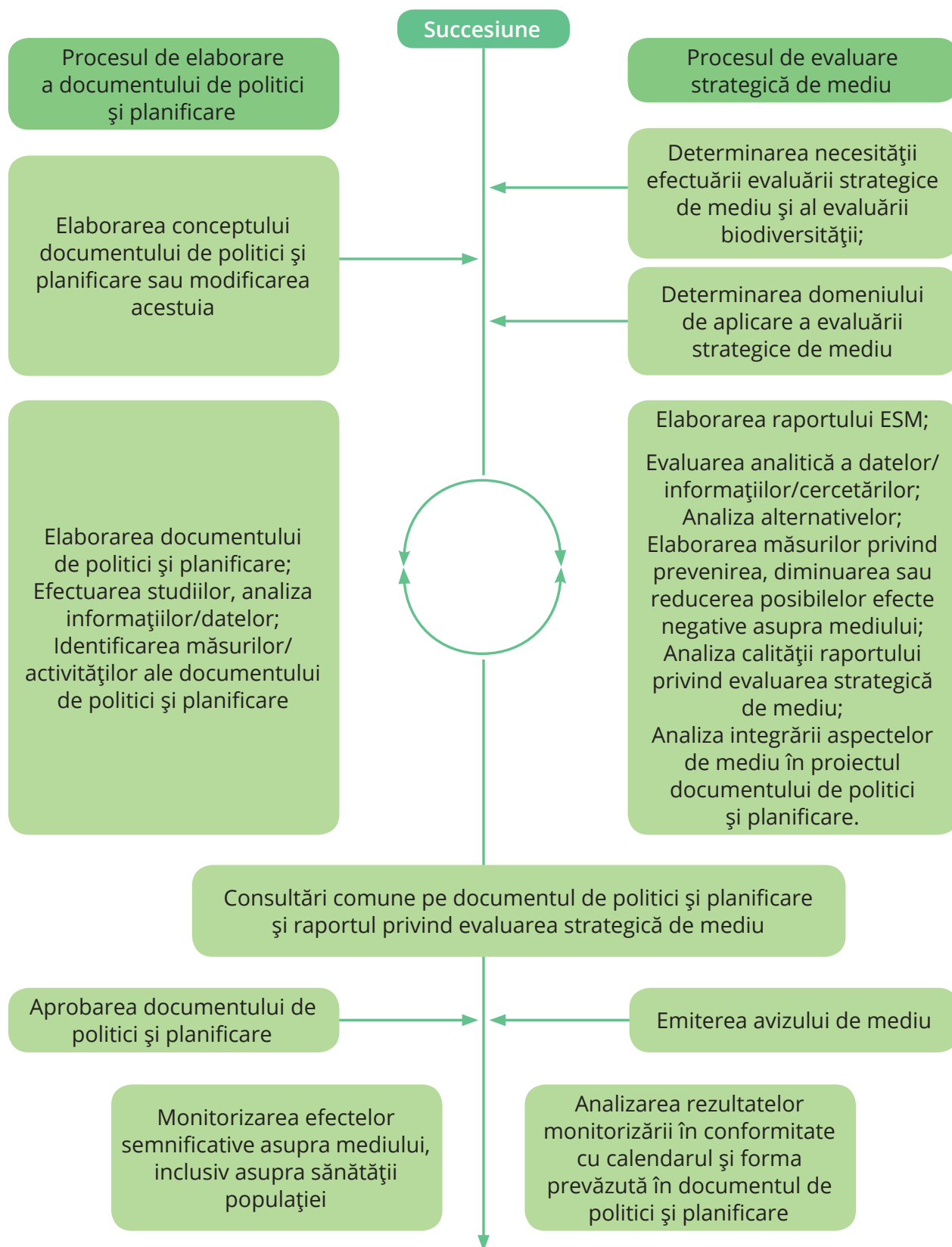

Figura nr. 2. Identificarea documentelor de politici și planificare care se supun evaluării strategice de mediu

